

Evropska
komisija

[ZIMA 2014 ▶ Št. 51]

panorama

inforegio

▶ Začetek dela nove Komisije

Regionalna politika EU pod
vodstvom Corine Crețu

- ▶ Podpora kohezijske politike naložbam na področju podnebja in energetike
- ▶ Pobuda Interreg – kaj sledi?
- ▶ Vzajemno učenje za krepitev upravne zmogljivosti

Regionalno
in mestno
politiko

▶ UVODNIK	3
Walter Deffaa, generalni direktor za regionalno in mestno politiko	
▶ INTERVJU	
S KOHEZIJSKO POLITIKO SE LAHKO EVROPA VRNE NA PRAVO POT	4-7
Corina Crețu, komisarka za regionalno politiko	
▶ OSREDNJA TEMA	
KOHEZIJSKA POLITIKA, PODNEBNE SPREMEMBE IN ENERGETSKA VARNOST	8-11
▶ REGIONALNI PARTNERJI NA DOGODKU OPEN DAYS 2014	12-15
▶ TERITORIALNO SODELOVANJE V OKVIRU PRENOVLJENE KOHEZIJSKE POLITIKE	16-19
▶ KRATKE NOVICE	20-21
▶ PLAKAT FOTOGRAFSKEGA NATEČAJA „EUROPE IN MY REGION“	22-23
▶ KREPITEV UPRAVNE ZMOGLJIVOSTI ZA UPRAVLJANJE SKLADOV ESI	24-26
▶ UPRAVLJANJE NA VEČ RAVNEH: POROČILO LUCA VAN DEN BRANDEJA	27-29
▶ EKSREP: GOSPODARSTVO NA PODEŽELJU IN TRAJNOSTNO OKOLJE V EVROPI	30-33
▶ AGENDA EU ZA MESTA – NADALJNI KORAKI	34-35
▶ OCENA UČINKOVITOSTI KOHEZIJSKE POLITIKE	36-37
▶ ZEMLJEVIDI	38-39
Pričakovana življenjska doba v EU in ZDA	
▶ ITALIJANSKO PREDSEDOVANJE SVETU EVROPSKE UNIJE	40-41
▶ PROJEKTI	42-43
Primeri nemških in evropskih projektov na področju teritorialnega sodelovanja	
▶ PROGRAM	44

Fotografije (strani):

Naslovnica: © Evropska komisija
 Strani 3, 4–5, 7, 14, 18, 20, 27, 29, 41: © Evropska komisija
 Stran 8: © Y. Le Gal – Médiathèque EDF
 Stran 9: © Ecoplus
 Stran 18: slika © Shutterstock
 Stran 20: © Projekt FIN EN
 Stran 21: Adela Nistora, leva Viksne, Kristina Grigule
 © Evropska komisija
 Stran 30: © Shutterstock
 Stran 31: levo: Photoman29 © Shutterstock,
 desno: Iakov Filimonov © Shutterstock
 Strani 32–33: Auremar © Shutterstock
 Strani 34–35: Slovenija: Matej Kastelic © Shutterstock,
 Španija: J2R © Shutterstock, Nemčija: Mezzotint © Shutterstock
 Stran 40: © Gilda Carbone
 Stran 42: © Enertrag/Tom Baerwald
 Stran 43: © B.NEW

Ta revija je tiskana na recikliran papir v angleščini, francoščini in nemščini.
 V 22 jezikih je na voljo na
http://ec.europa.eu/regional_policy/information/panorama/index_sl.cfm

Priloga vsebine te izdaje je bila končana novembra 2014.

PRAVNO OBVESTILO

Evropska komisija in osebe, ki delujejo v njenem imenu, niso odgovorne za kakršno koli uporabo informacij v tej publikaciji in za napake, do katerih lahko pride kljub skrbni pripravi in pregledovanju. Publikacija ne izraža nujno mnenj ali stališč Evropske komisije.

ISSN 1725-8278

© Evropska unija, 2014

Razmnoževanje je dovoljeno z navedbo vira.

Za uporabo/razmnoževanje avtorsko zaščitenega gradiva tretjih oseb, ki je kot tako tudi navedeno, morate dobiti dovoljenje imetnika ali imetnikov avtorskih pravic.

▶ UVODNIK

Walter Deffaa

Generalni direktor za regionalno
in mestno politiko,
Evropska komisija

V tej izdaji revije *Panorama*, ki je prva po začetku dela nove Komisije, lahko z velikim veseljem pozdravimo novo komisarko za regionalno politiko **Corino Crețu**. Veseli smo lahko, da se nam je pridružila izvrstna političarka, ki ima tako bogate izkušnje na področju dela z institucijami EU in se obenem zaveda stvarnosti v naših najbogatejših in najrevnejših regijah.

Ob tej priložnosti se lahko zahvalimo tudi komisarju **Johannesu Hahnu**, ki si je pri svojem delu tako uspešno prizadeval, da je kohezijska politika ponovno postala glavni evropski instrument za spodbujanje naložb v nova delovna mesta, podporo malim in srednje velikim podjetjem, raziskave, inovacije in energijsko učinkovitost. Zagotovil je, da bodo novi programi za obdobje 2014–2020 zasnovani tako, da bodo lahko v celoti prispevali k izpolnjevanju prednostnih nalog EU.

Zelena luč za sporazume o partnerstvu

Z zadovoljstvom lahko ugotovimo, da je dokončanih in odobrenih vseh 28 sporazumov o partnerstvu z državami članicami. V vsakem od njih je določena nacionalna strategija za čim učinkovitejšo uporabo evropskih strukturnih in investicijskih skladov v naslednjih sedmih letih.

Leta 2015 bodo v polnem pogonu tudi operativni programi držav članic, v katerih so opredeljeni regionalni investicijski načrti za programsko obdobje 2014–2020. Večina operativnih programov bo predvidoma odobrena do konca leta,

preostali pa v prvi polovici leta 2015, pri čemer bodo znatno vplivali na veliko ključnih prednostnih nalog EU, kot so energetska varnost, podnebni ukrepi, digitalno gospodarstvo, razvoj mest ter podpora malim in srednje velikim podjetjem.

V tej izdaji revije *Panorama* boste izvedeli tudi, da Komisija že zdaj dejavno sodeluje pri dejavnostih za izboljšanje upravne zmogljivosti držav članic, kar zadeva uporabo evropskih strukturnih in investicijskih skladov in pravilno upravljanje programov. Z inovativnim usposabljanjem in povezovanjem nacionalnih strokovnjakov v mrežo si prizadevamo, da bi okrepili strokovno znanje naših sodelavcev v državah članicah.

25. obletnica pobude Interreg

V tej izdaji so obravnavani tudi programi Interreg, ki spodbujajo regije in mesta iz različnih držav članic EU, da sodelujejo in se učijo drug od drugega prek skupnih programov in mrež. Evropsko teritorialno sodelovanje, ki je splošno znano kot Interreg, naslednje leto praznuje 25. obletnico. V tem obdobju je postalo pomemben temelj evropske kohezijske politike. Ti projekti so vzpostavili zaupanje in ustvarili občutek solidarnosti med regijami, povezali ljudi in zagotovili enotne rešitve za skupne težave na področju inovacij, zdravja, infrastrukture, izobraževanja, usposabljanja in energije. Za sodelovanje med regijami ter teritorialnimi, socialnimi in gospodarskimi partnerji v okviru približno 100 programov sodelovanja bo v obdobju 2014–2020 namenjenih skoraj 10 milijard EUR.

► „S KOHEZIJSKO POLITIKO SE LAHKO EVROPA VRNE NA PRAVO POT“

CORINA CREȚU

Romunka Corina Crețu je 1. novembra kot komisarka za regionalno politiko nasledila Johannesesa Hahna. Zaradi svojega osemletnega dela v Evropskem parlamentu dobro pozna razvoj nove kohezijske politike in tudi zapleten ustroj evropskih zadev. Odločena je, da je treba z zadevno politiko zagotoviti dejanske prednosti vsem regijam Evropske unije.

Nova komisarka za regionalno politiko **Corina Crețu** bo nadzorovala uporabo najboljšejšega evropskega proračuna za naložbe in gospodarski razvoj, ki vključuje 351 milijard EUR.

„Področje regionalne politike sem sprejela z velikim veseljem, saj je zaradi pozornosti, ki je namenjena učinkovitim naložbam v regije, ena od najpomembnejših strateških politik, ki lahko Evropo vrnejo na pravo pot. Z evropskimi strukturnimi in investicijskimi skladi imamo zdaj na voljo sredstva, s katerimi lahko manj razvitim regijam pomagamo, da bodo konkurenčne, naprednejšim regijam pa omogočimo odličnost. Pomembno je, da kohezijska politika pomeni prednost za vse ljudi v Evropi.“

Nekdanja uradna govorka predsednika Romunije, izkušena novinarka in ekonomistka Corina Crețu je zadnjih osem let

bila poslanka Evropskega parlamenta, poleg tega je prevzela funkcijo podpredsednice odbora za razvoj in bila pozneje imenovana za podpredsednico Evropskega parlamenta.

„Kot poslanka sem imela to možnost, da sem potovala po celotni Evropi in zunaj nje, kjer sem lahko spoznala veliko ljudi in posebne interesne skupine. Ob tem sem lahko dobro spoznala, kakšne so njihove potrebe in skrbi.“

Dobri odnosi s člani Parlamenta

Zaradi preteklega dela v Parlamentu ji je povsem jasno, kaj ta izvoljeni organ, ki so mu bile dodeljene okrepljene pristojnosti, pričakuje od Komisije. Nova komisarka načrtuje, da bo ohranila tesne vezi z Evropskim parlamentom ter zagotovila redno poročanje poslancem in dialog z njimi.

„To je nedvomno pomembno s stališča odgovornosti, vendar tudi za to, da se bolje pojasni in sporoči obsežno in pogosto zapleteno področje politike“, pojasnjuje. „V Evropskem parlamentu je veliko novih obrazov – novih poslancev je skoraj 60%. Veliko med njimi ima praktične izkušnje z regionalnim delom, zato je treba z njimi izmenjevati informacije in prisluhniti njihovim zamislim.“

ŽIVLJENJEPIS

Corina Crețu, rojena v Bukarešti, se je po študiju ekonomije podala na novinarsko pot. Od leta 1990 do leta 1992 je delala kot poročevalka in komentatorka pri več romunskih časopisih. Med letoma 2000 in 2004 je bila svetovalka in uradna govorka romunskega predsednika ter vodja oddelka za stike z javnostmi. V romunski politični prostor je stopila s Socialdemokratsko stranko (PSD) in se hitro povzpela na položaj podpredsednice.

Leta 2007 je Corina Crețu postala poslanka Evropskega parlamenta in bila vključena v različne odbore: zaposlovanje in socialne zadeve (2007–2012 in 2014), državljske svoboščine (2014), razvoj (2009–2014) in zunanje zadeve (2009–2014) ter v Posebni odbor za finančno, gospodarsko in socialno krizo (2009–2011). Sodelovala je tudi v veliko uradnih delegacijah, zlasti v parlamentarni skupščini Unije za Sredozemlje, za odnose z Združenimi državami Amerike, za odnose z Izraelom in EU-Srbija. Od leta 2012 do leta 2014 je bila podpredsednica Skupine naprednega zaveznitva socialistov in demokratov v Evropskem parlamentu. Napisala je tudi knjigo *România europeană* (Evropska Romunija).

► Corina Crețu s komisarjem za finančno stabilnost, finančne storitve in unijo kapitalskih trgov Jonathanom Hillom (levo) ter prvim podpredsednikom Evropske komisije Fransom Timmermansom.

Boljša uporaba sredstev

Corina Crețu je bila oktobra pred potrditvijo imenovanja natančno izprašana na javni predstavitvi v Evropskem parlamentu. Med predstavitvijo je opozorila na več ključnih področij, na katerih so potrebni takojšnji ukrepi. Eno od njih je izboljšanje zmožnosti držav članic, da pridobijo in upravljajo investicijska sredstva, ki so na voljo v Bruslju.

„Institucionalna zmogljivost, dobro upravljanje ter trdna javno-zasebna partnerstva so po mojem mnenju pomembnejša od denarja. Bistveni so za zasnovo in izvajanje uspešne kohezijske politike,“ pravi. „Opredeljujejo nujne pogoje za trajni ekonomski učinek naložb.“

Dosežen dogovor za vse sporazume o partnerstvu

Sporazumi o partnerstvu, ki so zdaj dokončno določeni, so dober strateški okvir, povsem usklajen s priporočili Komisije za posamezno državo in strategijo Evropa 2020. Na njihovi podlagi se lahko razvijajo bolj ciljno usmerjeni programi, ki temeljijo na jasnih prednostnih nalogah. Ti bodo zdaj vključevali natančnejše zahteve glede vrednotenja in uspešnosti.“

„Nova kohezijska politika je dejansko zasnovana tako, da vpliva na življenje ljudi v Evropi, zlasti s spodbujanjem gospodarske rasti in novih delovnih mest v posameznih regijah.“

► CORINA CREȚU – EVROPSKA KOMISARKA ZA REGIONALNO POLITIKO

„Kohezijska politika ne pomeni ustaljenega gospodarskega navodila, ki bi ustrezalo vsem,“ pojasnjuje. „Gre za ‚lokacijsko‘ politiko, pri kateri je potrebno teritorialno razlikovanje in ki posamično obravnava ekonomske zmožnosti – vključno z manj očitnimi – in priložnosti v posamezni regiji.“

„Kohezijska politika je s svojimi dejavnostmi v celotni EU tesno povezana z dejanskim okoljem ter je zelo primerna za razumevanje in vključevanje regionalnih posebnosti,“ pravi. „Zato lahko odločilno prispeva k uresničevanju vizije o rasti in delovnih mestih, ki jo je predstavil predsednik Juncker.“

NOVA GEOMETRIJA EVROPSKE KOMISIJE

Novi predsednik Evropske komisije **Jean-Claude Juncker** je uvedel spremembe glede načina dela komisarjev in upravljanja portfeljev.

Uvedena je „nadzorna“ skupina podpredsednikov, ki bo imela usklajevalno vlogo in bo sodelovala s posameznimi komisarji, da bi zagotovili popolno usklajenost celotnega razvoja politike s krovno strateško usmeritvijo politik EU.

„Vesela sem, da lahko kot komisarka za regionalno politiko delam v tej novi konfiguraciji, kjer komisarji sodelujejo in združujejo vire v takšni spremenljivi geometriji, ki jo usklajuje podpredsednik v imenu predsednika,“ komentira komisarka **Corina Crețu**.

„V celoti se zavzemam za kolegialnost in odmik od rivalstva med posameznimi službami in razmejitve pristojnosti.“ Novi sistem bo omogočal hitro prerazporeditev sredstev za reševanje nujnih prednostnih nalog, kar pomeni, da bosta pozornost in skupno ukrepanje usmerjena v zadeve, ki so dejansko nujne.“

Komisija je nedavno sprejela novo sporočilo o delovnih metodah, v katerem je pojasnjen način delovanja novega sistema.

Nova projektna skupina

Komisarka je dala pobudo za vzpostavitev namenske projektna skupine, ki bi državam z najnižjo stopnjo črpanja sredstev pomagala izboljšati zmogljivosti načrtovanja in naložb.

Projektna skupina bo sodelovala s ciljnim regijami, da bi jim pomagala izboljšati črpanje sredstev iz skladov EU, zlasti sredstev iz programskega obdobja 2007–2013. Preučila naj bi tudi nekatere regije, ki so kljub znatnim finančnim sredstvom dosegle zelo omejeno gospodarsko rast. „Analizirati moramo, kaj se tam dogaja,“ pravi.

V širšem smislu komisarka načrtuje, da bi tudi prek mehanizma teritorialnega sodelovanja vzpostavili tehnično pomoč ter zagotovili strokovno znanje in svetovanje, s čimer bi organom upravljanja pomagali opredeliti strategije, izbiro projektov in pripravo projektov v skladu s strategijo in pogoji uspešnosti, določenimi za novo programsko obdobje.

„Moj bistven namen je zagotoviti ustrezno podporo za uporabo vseh novih regulativnih možnosti in finančnih instrumentov,“ dodaja.

„Povsem se strinjamo z vsem, kar bo upravičencem olajšalo življenje, tudi s poenostavitvijo. Vseeno ne moremo prekomerno zmanjšati nadzora. V skladu z našo odgovornostjo do davkoplačevalcev moramo zagotoviti, da je denar porabljen ustrezno. Tu gre za vprašanje ravnovesja.“

Naslednje leto želim vzpostaviti skupino za poenostavitev, s čimer bi zagotovili, da naš denar hitro in učinkovito pride do končnih upravičencev, zlasti malih in srednje velikih podjetij.

Dobro upravljanje in nična toleranca do goljufije

Komisarka je že oktobra med predstavitvijo poslancem omenila, kako pomembno je zagotoviti dobro upravljanje pri izvajanju evropskih strukturnih in investicijskih skladov ter nično toleranco do goljufije.

„Sama trdno verjamem v preventivne ukrepe. To je mogoče doseči z ustreznim usposabljanjem in izmenjavo dobre prakse v celotni Evropi. Okrepiti moramo zlasti upravno zmogljivost več organov upravljanja na področju javnega naročanja in državne pomoči,“ pojasnjuje.

„Poleg tega moramo spodbuditi nadaljnje revizije smotrnosti poslovanja. S tem lahko bistveno prispevamo k stalnemu izboljšanju naše politike in načina, na katerega se odziva na potrebe ljudi.“

V zvezi s preprečevanjem goljufij je komisarka poudarila, da si je treba prizadevati za preglednost in večjo odgovornost. „Preprečiti moramo ‚čezmerno prenašanje‘ in dodajanje pretiranih obremenitev, ki pogosto le zakrivajo in zapletajo uporabo sredstev, namesto da bi preprečevale njihovo napačno uporabo,“ svetuje.

Novo sporočilo o mestni politiki

Nova komisarka v celoti zagovarja pomembnost tesnejšega vključevanja mest v kohezijsko politiko.

„Moj predhodnik je k imenu generalnega direktorata dodal še mestno politiko, s čimer se povsem strinjam. Za naslednje leto načrtujem pripravo sporočila, s katerim bomo določili stopnjo naših prizadevanj na področju mestne politike. Z njim bomo preučili stanje sedanjih pobud, vključno s pilotnimi ukrepi in omrežjem URBACT, in nove regulativne možnosti za spodbujanje celostnih mestnih in lokalnih programov.“

▶ Na obisku novega nacionalnega inštituta za fiziko in jedrsko tehniko Horia Hulubei v Bukarešti z romunskim ministrom za sklade EU Eugenom Tedorovicijem (zgoraj, tretji z desne) in na obisku nove proge podzemne železnice v Varšavi v spremstvu županje Varšave Hanne Gronkiewicz (spodaj, druga z leve).

Makroregionalne strategije

„Razvoj makroregionalnih strategij, kot je strategija za jadransko-jonsko regijo, jasno kaže razširitev usmeritve regionalne politike na države članice in tretje države pri reševanju skupnih regionalnih izzivov,“ pojasnjuje Crețujeva.

„Vprašanje pa je, kako oceniti uspešnost teh programov in za katere druge regije je lahko takšen pristop koristen,“ dodaja.

„Institucionalna zmogljivost, dobro upravljanje ter trdna javno-zasebna partnerstva so po mojem mnenju pomembnejša od denarja. Bistveni so za zasnovo in izvajanje uspešne kohezijske politike.“

▶ CORINA CREȚU – EVROPSKA KOMISARKA ZA REGIONALNO POLITIKO

Makroregionalne strategije in strategije za morske bazene so zanimiv nov pristop, ki državam članicam in regijam omogoča združevanje virov za skupno reševanje skupnih izzivov na podlagi novih teritorialnih konfiguracij.

„Na podlagi predhodnih rezultatov strategij za regijo Baltskega morja in Podonavje je ugotovljeno, da se udeleženci vedno

bolj zavedajo prednosti takšnega pristopa in da se vzpostavlja izrazit občutek odgovornosti in zavezanosti,“ pravi. „To velja zlasti na področju okoljskih vprašanj: morja in reke ne poznajo upravnih mej.“

Kot pojasnjuje komisarka, se je jadransko-jonska strategija šele začela izvajati, v prihodnosti pa se ji bo pridružila še alpska strategija. „Te strategije moramo natančno spremljati in jih preučevati, da se bomo pred dodatnimi zavezami iz njih kaj naučili.“

Energetska unija in enotni digitalni trg

Komisarka poudarja, da je kohezijska politika ključna tudi za uresničevanje vizij evropske energetske unije in enotnega digitalnega trga.

„Nenazadnje bo za vsako od njiju v okviru kohezijske politike namenjenih skoraj 40 milijard EUR oziroma 14 milijard EUR pomoči.“

„K energetske uniji lahko prispevamo tudi na druge načine, ne le z denarjem. Zagotovimo lahko na primer decentraliziran sistem proizvodnje energije iz obnovljivih virov na lokalni ravni ali spodbujamo pametne sisteme in energijsko učinkovitost v stavbah, kar lahko znatno vpliva tudi na lokalna delovna mesta.“

„V zvezi z enotnim digitalnim trgom moramo pospešiti razvoj širokopasovnih povezav, še bolj pomembno pa je, da zahtevamo spodbujanje novih storitev in aplikacij ter zlasti podpiramo digitalno podjetništvo, pri katerem lahko veliko nadarjenih mladih pokaže svoj talent.“

Nadaljnji koraki

„Posodobljena kohezijska politika je zasnovana tako, da dejansko vpliva na življenje ljudi v Evropi, zlasti s spodbujanjem gospodarske rasti in novih delovnih mest v posameznih regijah,“ poudarja Corina Crețu.

„Pred nami je zanimiva naloga. Posvetiti se moramo zlasti hitremu in dobremu pogajanju o operativnih programih, da bo lahko kohezijska politika prispevala k odpravljanju gospodarske krize in ustvarjanju tako potrebnih delovnih mest.“

▶ VEČ O TEM

http://ec.europa.eu/commission/2014-2019/cretu_en

► PODNEBNE SPREMEMBE IN ENERGETSKA VARNOST

KAKO Z NALOŽBAMI
V OKVIRU KOHEZIJSKE
POLITIKE OBRAVNAVATI
TE IZZIVE

Evropa se danes sooča z veliko izzivi na področju energije, pri čemer so se stalnim grožnjam, povezanim s podnebnimi spremembami, pridružila pomembna vprašanja glede energetske varnosti. Zato moramo spremeniti vzorce porabe, varčevati z energijo in zagotoviti bolj učinkovito rabo virov. Ena od glavnih možnosti za rešitev teh težav je kohezijska politika EU, ki lahko s financiranjem in strateškim zagonom prinese znatne spremembe.

Med najpomembnejše dosežke prenovljene kohezijske politike spada uvedba obveznih ciljev za naložbe za prehod na nizkoogljično gospodarstvo, pri čemer je največja pozornost namenjena energijski učinkovitosti in obnovljivim virom energije.

Zato sta prav energijska učinkovitost in razvoj obnovljivih virov energije pglavitna elementa sporazumov o partnerstvu, ki jih države članice sklenejo v zvezi z načrti porabe sredstev za evropske strukturne in investicijske sklade.

Glede na sedanje podatke bo za naložbe v nizkoogljično gospodarstvo namenjenih skoraj 38 milijard EUR iz Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR) in Kohezijskega sklada. S tem so se finančna sredstva za to področje v primerjavi z obdobjem 2007–2013 skoraj podvojila (glej diagram na strani 10).

S tem so na ravni celotne EU bistveno presežena minimalna sredstva, ki jih je treba dodeliti v skladu z novim regulativnim okvirom (skoraj 50% več od zahtevanih sredstev), kar potrjuje, da države članice obravnavajo naložbe na tem področju kot zelo pomembne.

Spodbujanje nizkoogljičnega gospodarstva

Podpora nizkoogljičnemu gospodarstvu vključuje naložbe v energijsko učinkovitost javne infrastrukture, stanovanjskih objektov in podjetij, proizvodnjo in rabo obnovljive energije, pametna distribucijska omrežja in trajnostno mobilnost v mestih ter raziskave in inovacije na teh področjih.

S financiranjem iz evropskih strukturnih in investicijskih skladov bodo lokalnim in regionalnim organom ter drugim organizacijam na voljo znatna sredstva, ki jih bodo lahko po potrebi vlagali v trajnostne energetske ukrepe.

Finančni vzvod teh sredstev se lahko poveča z drugimi viri, kot so zasebni viri financiranja, da se dodatno podprejo obsežni investicijski projekti. Pogosto je zadevno financiranje iz evropskih strukturnih in investicijskih skladov ključni del finančnega svežnja za spodbujanje naložb.

Kohezijska politika in podnebne spremembe

Preprečevanje ali omejevanje vpliva podnebnih sprememb je strateška prednostna naloga EU, ki spodbuja prehod na nizkoogljično gospodarstvo z zagotovljeno energetske varnostjo.

► BASSE-NORMANDIE/FRANCIJA

Energija plimovanja

Energija oceanov je ena od prednostnih nalog strategije pametne specializacije za regijo Basse-Normandie v Franciji. Organizacija West Normandy Marine Energy, ki je bila ustanovljena leta 2012 za spodbujanje in organiziranje razvoja energije oceanov na tem področju, je že prispevala k razvoju nove tehnologije za izkoriščanje energije plimovanja. Izvedeno je bilo preskušanje prototipov družbe Alstom in drugih družb, predvidena je tudi vzpostavitev industrijskih središč. Zaradi industrijskega razvoja na področju energije plimovanja bo leta 2030 v regiji predvidoma na voljo približno 3700 delovnih mest.

► SPODNJA AVSTRIJA/AVSTRIJA

Green Building Cluster

Green Building Cluster of Lower Austria je omrežje najbolj inovativnih lokalnih družb, ki se ukvarjajo z energijsko učinkovito in trajnostno gradnjo, obnovo, gospodarjenjem z energijo in energetske tehnologije. Omrežje združuje gradbenike in raziskovalce, ki poskušajo reševati navedene izzive. Prejelo je sredstva EU v višini 1 milijona EUR.

Na ravni EU je dogovorjeno, da je treba vsaj 20% proračuna, ki znaša 960 milijard EUR, za obdobje 2014–2020 nameniti za ukrepe, povezane s podnebnimi spremembami. To pomeni skoraj trikratno povečanje deleža iz obdobja 2007–2013, ki je znašal 6–8%.

Evropa si znatno prizadeva za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov in je ena od vodilnih sil na svetovni ravni, ki druge države spodbuja, da bi ravnale podobno.

Da bi izpolnili podnebne in energetske cilje EU za leto 2020, ki zadevajo zmanjšanje emisij toplogrednih plinov (20%), povečanje deleža obnovljive energije (20%) in povečanje energijske učinkovitosti (20%), je treba v obdobju do leta 2020 bistveno pospešiti naložbe.

Okvir podnebne in energetske politike za leto 2030, o katerem so se oktobra 2014 dogovorili voditelji držav EU, določa, da si je treba stalno prizadevati za doseganje nizkoogljičnega gospodarstva z novimi cilji za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov (40%), povečanje deleža obnovljive energije (27%) in povečanje energijske učinkovitosti (30%).

Njen cilj je tudi vzpostavitev konkurenčnega in varnega energetskega sistema, ki zagotavlja cenovno dostopno energijo za vse uporabnike, povečuje zanesljivost oskrbe EU

z energijo, zmanjšuje odvisnost od uvoza energije in ustvarja nove priložnosti za rast in delovna mesta.

Poleg tega je Komisija maja 2014 zaradi politične krize v Ukrajini in splošne pomembnosti stabilne in izdatne oskrbe državljanov in podjetij EU z energijo predlagala strategijo EU za energetske varnost, ki temelji na poglobljeni študiji o energetske odvisnosti držav članic.

Naložbe v okviru kohezijske politike ne bodo le ključni instrument, ki bo državam članicam pomagal pri doseganju ciljev strategije Evropa 2020, vključno z glavnimi podnebnimi in energetske cilji, ampak bodo prispevale tudi k zanesljivosti oskrbe z energijo, kot je navedeno v sporočilu Komisije o evropski strategiji za energetske varnost.

Zelena rast

Znatne naložbe, ki so potrebne za zmanjšanje rabe energije in povečanje deleža obnovljivih virov energije, lahko bistveno vplivajo na ustvarjanje novih podjetij in poslovnih priložnosti, ki spodbujajo gospodarsko rast in ustvarjajo nova delovna mesta. S takšnimi naložbami Evropa že zdaj pridobiva konkurenčno prednost na več področjih.

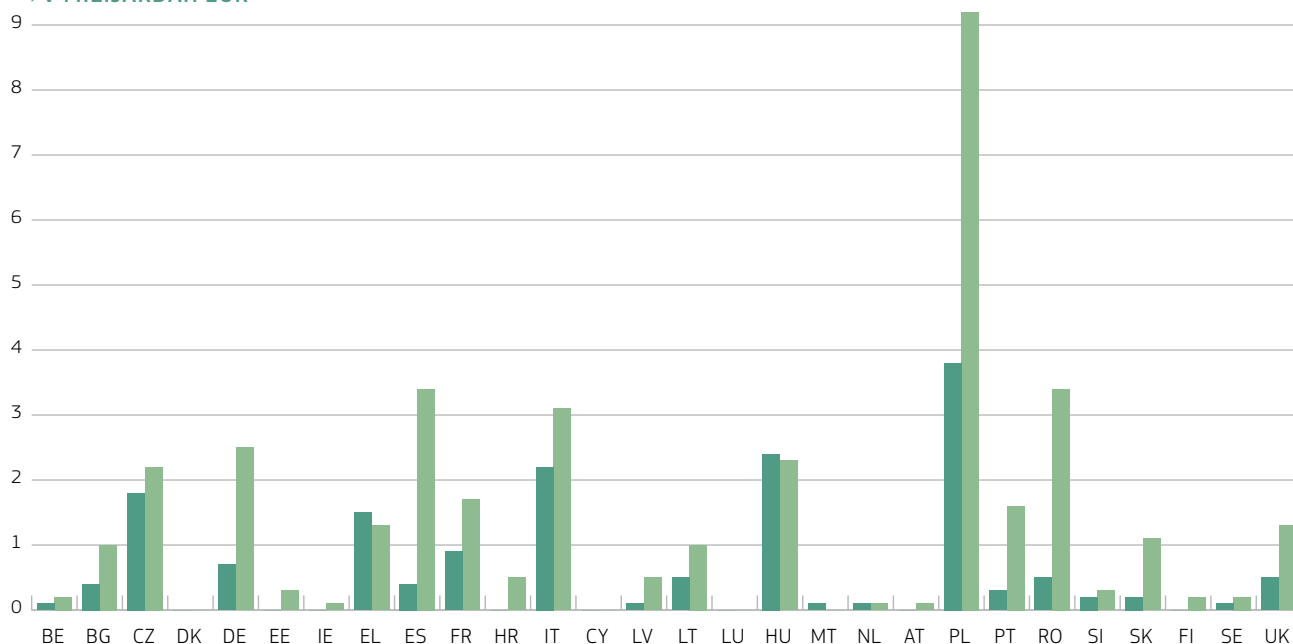
NALOŽBE V NIZKOOGLJIČNO GOSPODARSTVO

ZNESKI IZ ESRR IN KOHEZIJSKEGA SKLADA, KI SO V OKVIRU SPORAZUMOV O PARTNERSTVU DODELJENI ZA NALOŽBE V NIZKOOGLJIČNO GOSPODARSTVO ZA OBDOBJE 2014–2020, V PRIMERJAVI Z OCENJENIMI PODOBNIMI DODELITVAMI V OBDOBJU 2007–2013.

▶ V MILIJARDAH EUR

2007–2013
2014–2020

Vir: Evropska komisija

Globalne zahteve po okoljskih tehnologijah, okolju prijaznih izdelkih in storitvah ter trajnostnih oblikovalskih zamislih se bodo v naslednjih letih predvidoma še povečale. Vrednost svetovnega trga, ki je trenutno ocenjena na 1,15 trilijona EUR na leto, bi se lahko skoraj podvojila, saj povprečna ocena za leto 2020 znaša približno 2 trilijona EUR na leto ⁽¹⁾.

Države članice in regije EU lahko te priložnosti izkoristijo tako, da vstopijo na ta rastoči trg. Zato morajo več vlagati v razvoj raziskav in inovacij ter podjetniško zmogljivost na področjih, kot so trajnostna energija, ekosistemske storitve in ekoinovacije.

Uspešnost pri doseganju nizkoogljičnega in z viri gospodarstva, ki temelji na inovacijah, bo znatno odvisen od odločitev, sprejetih na lokalni in regionalni ravni. Regionalna politika bo ključno prispevala k temu, da bodo lahko regije in mesta EU zagotovila neodvisnost rasti od prekomerne rabe energije, zlasti s strategijami za raziskave, inovacije in pametno specializacijo (RIS3).

Podpora infrastrukturi za „pametno energijo“

Glavni instrument za naložbe v energetske infrastrukturo na ravni EU je instrument za povezovanje Evrope, pri katerem bo za izboljšanje vseevropske energetske strukture (TEN-E) za

obdobje 2014–2020 dodeljene 5,85 milijarde EUR. Vendar so v okviru kohezijske politike podprte tudi naložbe v infrastrukturo za pametne sisteme distribucije, shranjevanja in prenosa energije, zlasti v manj razvitih regijah.

Te lahko vključujejo naložbe v zvezi z električno energijo in plinom, če prispevajo k razvoju pametnih sistemov in dopolnjujejo naložbe, ki podpirajo prehod na nizkoogljično gospodarstvo.

V skladu s predhodnimi ocenami bosta za takšne naložbe namenjeni približno 2 milijardi EUR iz ESRR, kar bo bistveno prispevalo k zanesljivi oskrbi.

Spodbujanje zasebnih naložb z evropskimi sredstvi

Financiranje EU v okviru kohezijske politike bo dopolnjevalo tudi nacionalno javno in zasebno sofinanciranje. Države članice so izrazile politično zavezanost, da v obdobju 2014–2020 okrepijo vlogo finančnih instrumentov, kot so posojila, jamstva ali tvegani kapital.

(1) „Povezovanje pametne in trajnostne rasti prek pametne specializacije – praktični vodnik za organe upravljanja ESRR“:
http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/presenta/green_growth/greengrowth.pdf

Uporaba finančnih instrumentov v okviru kohezijske politike se stalno povečuje, saj se je v obdobju 2007–2013 v primerjavi z obdobjem 2000–2006 povečala za desetkrat. Države članice morajo v stalnih razpravah o programih upoštevati prednosti uporabe finančnih instrumentov, saj so lahko bolj učinkovita in trajnostna oblika podpore energetskim naložbam, zlasti v obliki regionalnih, nacionalnih in/ali evropskih finančnih instrumentov. Zadevni sektor je namreč eno od področij, na katerih so lahko finančni instrumenti najbolj primerni – in uspešni.

Nepovratna sredstva bi lahko na primer dopolnjevala financiranje za temeljito prenavo stavb, ki presega minimalne zahteve glede energijske učinkovitosti, prispevala k razvoju inovativnih tehnologij ali obravnavi socialnih težav, ki so se v veliko regijah zaradi krize še poglobile, na primer energetske revščine.

Pri projektih, kot je Housing Europe (European Federation of Public, Cooperative & Social Housing), stanovanjska združenja s financiranjem iz ESRR spodbujajo zasebno financiranje energetske učinkovite obnove, kot je zagotovljeno v okviru programa Retrofit South East, ki se izvaja v Združenem kraljestvu⁽²⁾.

Iz krovnega sklada JESSICA, ki je bil vzpostavljen s prispevkom iz ESRR, se financira energetska- varčna obnova večstanovanjskih stavb v Litvi, pri čemer je na voljo kombinacija subvencioniranih posojil in nepovratnih sredstev.

V Estoniji je vzpostavljen finančni instrument KredEx (Estonski posojilni in jamstveni sklad), ki združuje različne vire financiranja: ESRR, Razvojno banko Sveta Evrope (CEB) in lastna sredstva sklada KredEx. KredEx v sodelovanju z izbranimi finančnimi posredniki zagotavlja posojila z nizkimi obrestnimi merami.

Energijska učinkovitost stavb

Vprašanje porabe energije v evropskih stavbah je izjemno pomembno in ga je nujno treba obravnavati, saj je skoraj 40 % končne porabe energije – in 36 % vseh emisij toplogrednih plinov – povezanih s stanovanji, pisarnami, trgovinami in drugimi stavbami v javnem in zasebnem sektorju. Zato se bodo morale javne in zasebne naložbe v stavbe bistveno in trajnostno povečati, da bo lahko EU izpolnila svoje cilje v zvezi s podnebnimi spremembami in energijo.

(2) „Naložbe v stanovanjskem sektorju s podporo iz Evropskega sklada za regionalni razvoj 2007–2013 – stanovanjski projekti v okviru trajnostne obnove mest“: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/housing/2013_housing_study.pdf

V obdobju 2014–2020 bodo sredstva kohezijske politike zelo pomembna pri obnovi stavb, vključno z energijsko učinkovitostjo in uporabo obnovljive energije v stavbah. Takšne naložbe so zelo pozitivne tudi glede regionalnega razvoja, konkurenčnosti, rasti in delovnih mest ter za zmanjševanje energetske revščine.

Mestna razsežnost

V obdobju 2007–2013 je „mestna razsežnost“ pridobila osrednji položaj znotraj kohezijske politike. V mestih in predmestjih živi približno 72 % celotnega prebivalstva EU, pri čemer bo ta številka do leta 2050 preseгла 80%. Na mestnih območjih se ustvarjajo gospodarska rast in delovna mesta, tu nastaja onesnaževanje in uporabljajo redki viri.

Vsa mestna območja so potencialni upravičenci do financiranja v okviru kohezijske politike in bodo verjetno prejela več kot polovico proračunskih sredstev za kohezijsko politiko za obdobje 2014–2020. Poleg tega bo približno 370 milijonov EUR namenjenih za preskušanje in izvajanje inovativnih rešitev za izpolnjevanje izzivov trajnostnega razvoja mest.

Strateško načrtovanje in učinkovito izvajanje

V skladu s prenovljeno kohezijsko politiko bodo naložbe na področju energije precej bolj usklajene z nacionalnimi strategijami, kot je veljalo doslej, saj morajo biti načrtovane v skladu z nacionalnimi akcijskimi načrti za energijsko učinkovitost in nacionalnimi akcijskimi načrti za obnovljivo energijo.

Takšno strateško načrtovanje pomeni, da se bodo dodeljena sredstva za različne vrste energetskih naložb po posameznih državah članicah razlikovala glede na celoten obseg razpoložljivih sredstev, nacionalne potrebe in prednostne naloge.

Ko bodo vzpostavljeni vsi programi kohezijske politike, bosta bistvena razvoj in izvajanje visokokakovostnih projektov na področju energije. Pri tem bodo morali trajno sodelovati lokalni, regionalni in nacionalni energetski organi in deležniki. Pri tem so lahko pomembne tudi makroregionalne strategije EU (Baltsko morje, Podonavje in Jadransko-jonska regija) in programi evropskega teritorialnega sodelovanja, saj lahko dodatno spodbujajo in podpirajo energetska vprašanja, pri čemer sta ključni prednostni nalogi energetska varnost in energijska učinkovitost.

▶ VEČ O TEM

http://ec.europa.eu/regional_policy/activity/energy/index_sl.cfm

▶ REGIONALNI PARTNERJI NA DOGODKU OPEN DAYS 2014

Ko se začnajo dejavnosti v programskem obdobju 2014–2020 in se zaključujejo novi naložbeni načrti, so se na dogodku OPEN DAYS 2014 zbrali regionalni partnerji na področju kohezijske politike, da bi se udeležili več kot 100 delavnic in dogodkov ter razpravljali o številnih novih naložbenih pravilih.

Dvanajsti evropski teden regij in mest – OPEN DAYS, ki ga vsako leto skupaj organizirata Generalni direktorat za regionalno in mestno politiko ter Odbor regij, je v Bruselj od 6. do 9. oktobra privabil več kot 5000 ljudi.

Predstavniki približno 200 regionalnih partnerjev in mest so se udeležili štiridnevnega dogodka s temo „Skupna rast – pametne naložbe za ljudi“. Manjkali niso niti akademiki, predstavniki združenj in drugih zainteresiranih organov. Dogodek je bil zanimiv tudi za medije, saj je na njem sodelovalo več kot 250 novinarjev.

Na dogodku je sodelovalo približno 700 govornikov, od tega 110 izvoljenih politikov. Organiziranih je bilo več kot 100 delavnic in doslej največ drugih dejavnosti: 47 spremljevalnih dogodkov in srečanj za spodbujanje mreženja. Za vse, ki se dogodka niso uspeli udeležiti, je bilo veliko srečanj predvajanih prek spleta.

Lokalni dogodki po Evropi

Z dogodkom OPEN DAYS je bilo ponovno povezanih približno 300 lokalnih prireditelj pod sloganom „Evropa v moji regiji/mestu“.

Prireditve na temo kohezijske politike EU, strategije Evropa 2020 in čezmejnega sodelovanja so se začele septembra in so potekale do konca novembra, privabile pa so približno 30000–40000 obiskovalcev.

Bistveni trenutek kohezijske politike

Letošnji dogodek OPEN DAYS je potekal na začetku novega programskega obdobja za izvrševanje proračuna EU 2014–2020 in le malo pred začetkom dela nove Komisije z novo komisarko za regionalno politiko **Corino Crețu** iz Romunije.

Namen slogana konference „Skupna rast – pametne naložbe za ljudi“ je bil izpostaviti, kako pomembno je, da lokalni in regionalni organi ter upravičenci učinkovito izvajajo evropske strukturne in investicijske sklade. Strukturirana partnerstva in ciljno usmerjene naložbe so osnovni pogoj za čim boljše izvajanje nove kohezijske politike EU, pri kateri so bistveni rezultati in učinkovitost.

„Dogodek OPEN DAYS odlično kaže, kako pomembno je skupno upravljanje v okviru evropskih strukturnih in investicijskih skladov,“ je izjavil nekdanji komisar za regionalno politiko **Johannes Hahn**.

„S tem pristopom so se okrepile vezi med Evropsko komisijo in državami članicami, še pomembneje pa je, da so se nacionalni, regionalni in lokalni organi tesneje povezali z deležniki.“ To načelo vključujočega pristopa in partnerstva bistveno prispeva k uspešnosti kohezijske politike.“

„Kohezijska politika lahko zaradi načela skupnega upravljanja in pristopa, ki temelji na partnerstvu, zagotovi dejanske rezultate, aktivira sredstva in vzpostavi odgovornost. Prav zato lahko prispeva k skupnim evropskim ciljem. Z reformo je kohezijska politika postala instrument za obravnavanje vseh možnih izzivov, ki so pred nami do leta 2020 in pozneje.“

Predsednik Odbora regij **Michel Lebrun** je poudaril: „Zdaj je čas za doseganje ciljev in prav to je bistvo tokratnega dogodka OPEN DAYS: zagotavljanje dodane vrednosti evropskega denarja na ravni naših regij in mest. [...] „Skupna rast – pametne naložbe za ljudi“ – to je zdaj pomembno za tiste,

ki so odgovorni za večino programov, ki se začnejo izvajati za obdobje 2014–2020, in tega ne smemo pozabiti.“

Z raznovrstnimi delavnicami in seminarji na dogodku OPEN DAYS je bila zagotovljena neprecenljiva platforma za razpravo in izmenjavo informacij o novih načinih dela s prenovljeno politiko. Glede na to, da je za izvajanje pripravljenih približno 500 programov EU, ki se financirajo iz evropskih strukturnih in investicijskih skladov, se od javnih uprav na vseh ravneh zahteva tesnejše sodelovanje, da se zagotovi njihovo učinkovito upravljanje.

Govori na visoki ravni

Konferenca se je začela z več osrednjimi govori o najnovejših ugotovitvah glede regionalnega razvoja in razvoja mest iz šestega poročila o koheziji, ki ga je pripravila Komisija.

Generalni sekretar OECD **José Angel Gurría** je predstavil najnovejše raziskave OECD-ja iz poročil *Regional Outlook 2014* (Regionalni obeti 2014) in *Regional Well-being* (Regionalna blaginja), ki sta bili objavljeni na zadevnem dogodku. V poročilih so zbrane pomembne informacije o vplivu krize na regije, stanju notranjih državnih proračunov in vladnih reformah.

Predstavljena sta bila tudi poročila **Luca van den Brandeja** komisarju Hahnu o uporabi načel upravljanja na več ravneh in partnerstva pri načrtovanju evropskih strukturnih in investicijskih skladov za obdobje 2014–2020 (glej članek na strani 27) ter izdaja *Regionalnega letopisa 2014*, ki ga je pripravil Eurostat.

Otvoritvenemu zasedanju je sledilo skupno srečanje komisije za politiko teritorialne kohezije (COTER) Odbora regij in Odbora za regionalni razvoj (REGI) Evropskega parlamenta, na katerem sta razpravljala o „vrnitvi mest in regij na pravo pot k rasti in konvergenci – kako najbolje izkoristiti nove instrumente kohezijske politike“.

Člani obeh odborov so analizirali uporabo svežnja kohezijske politike za obdobje 2014–2020, pri tem pa so bili navzoči tudi predstavniki evropskih lokalnih in regionalnih organov.

OPEN DAYS NA KRATKO

DELEGATI IZ EU V PRIMERJAVI Z DELEGATI ZUNAJ EU

OD KOD SO DELEGATI, KI NE PRIHAJAJO IZ EVROPE?

▶ **18 743**km

DELEGAT IZ NAJBOLJ ODDALJENEGA KRAJA
(Nova Zelandija ▶ Belgija)

▶ Na usposabljanju na višji ravni so študenti doktorskega programa in mladi raziskovalci razpravljali o prihodnji kohezijski politiki in opredelili področja za prihodnje raziskave.

Na zasedanju so bili obravnavani tudi novi instrumenti, kot sta celostna teritorialna naložba in lokalni razvoj, ki ga vodi skupnosti, v regijah in vprašanje, kako lahko mesta in regije čim bolje izkoristijo instrumente, ki so na voljo.

Udeleženci so razpravljali predvsem o tem, kako zagotoviti potrebno zmogljivost lokalnih in regionalnih organov za izvajanje novih evropskih strukturnih in investicijskih skladov in kako bi lahko zagotovili podporo upravičencem na tem področju.

Dobre povratne informacije

Glede na izjemno udeležbo je mogoče potrditi, da je dogodek OPEN DAYS „pravo mesto“ za vse, ki so vključeni v regionalno politiko.

Na podlagi pridobljenih povratnih informacij ankete, ki je bila izvedena po zadevnem dogodku, udeleženci cenijo izmenjavo poglobljenih informacij, ki so bolj natančne od informacij, ki so na voljo na spletnih straneh Evropske komisije.

Z dogodkom OPEN DAYS, ki so se ga udeležili predstavniki z vsega sveta, so bile ponovno dokazane prednosti, ki jih s seboj prinaša vključenost v živahno skupnost na področju regionalne politike.

▶ Z USPOSABLJANJEM NA VIŠJI RAVNI NASTAJAJO ZAMISLI ZA PRIHODNJE RAZISKAVE

Skupina akademikov je bila že drugo leto zapored povabljen na dogodek OPEN DAYS, da bi se udeležila usposabljanja na višji ravni ter razpravljala in razvijala zamisli o prihodnji kohezijski politiki. S svojimi ugotovitvami so spodbudili razmišljanje v okviru razprave o nadaljnjih raziskavah na tem področju.

Usposabljanje na višji ravni je skupna pobuda Generalnega direktorata za regionalno in mestno politiko, Odbora regij in Zveze za regionalne študije, udeležijo pa se ga lahko študenti doktorskega programa in mladi raziskovalci na področju regionalne in mestne politike. Vključuje predavanja in module,

ki ji vodijo ugledni akademiki na področju regionalne in mestne politike ter strokovnjaki iz institucij EU.

Letos je bilo za usposabljanje na višji ravni izbranih 29 udeležencev, ki prihajajo z univerz iz 15 držav članic EU in treh držav zunaj EU.

Program usposabljanja na višji ravni je vključeval tri glavne teme:

- ▶ Reforma kohezijske politike EU ter njen učinek na regionalni razvoj in razvoj mest v EU.
- ▶ Krepitev upravne zmogljivosti in partnerstev na lokalni ravni.
- ▶ Izzivi evropskega teritorialnega sodelovanja.

Organizirano je bilo tudi srečanje v obliki svetovne kavarne, na kateri je bila obravnavana prihodnja uspešnost kohezijske politike EU.

Reforme, upravljanje in vodenje

Med srečanji, ki so jih vodili uradniki Komisije in Odbora regij ter akademiki, so bili udeleženci razdeljeni v skupine, ki so obravnavale različne teme usposabljanja na višji ravni.

Skupina, ki je obravnavala reforme, upravljanje in vodenje kohezijske politike EU, je izpostavila, da je potreben bolj interdisciplinaren pristop k upravljanju in lokalnemu razvoju. Opozorili so, da je treba izboljšati partnerstva in upravljanje na več ravneh, da bi bile lokalne želje bolje predstavljene.

Skupina je predstavila pet točk za prihodnje raziskave:

- ▶ Okrepitev legitimnosti kohezijske politike z učinkovitim vključevanjem podnacionalnih deležnikov. Raziskave bi morale obravnavati zlasti naravo učinkovite zavezanosti od spodaj navzgor.
- ▶ Razvoj novih konceptualnih pristopov, pri katerih se upoštevajo asimetrije v vseh evropskih regijah. Raziskave bi morale presežati statične strukture in bi morale obravnavati zlasti dinamiko procesa oblikovanja politike in izvajanja.
- ▶ Potreba po oceni kratkoročnih in dolgoročnih vplivov makroekonomske pogojenosti na regije v težavah. Raziskave bi morale preučevati neželene posledice na regionalni ravni.
- ▶ Sprememba utemeljevanja politike, da ne temelji več na gospodarski rasti, ampak na regionalnem razvoju. Raziskave na bi več obravnavale zlasti kratkoročnih pobud za delovna mesta, ampak predvsem zagotavljanje socialnih služb, modernizacijo infrastrukture in javnih uprav in podobno, s čimer bi preprečili gospodarsko stagnacijo.
- ▶ Preučitev uspešnosti celostnega financiranja: in ocena, ali je tematska osredotočenost uspešnejša od predhodnih raznolikih pobud.

Krepitev zmogljivosti

Druga skupina je obravnavala krepitev upravne zmogljivosti in razpravljala o pomembnosti dobrega upravljanja. Raziskovalci v tej skupini so ugotovili, da je postala upravna zmogljivost ključni pogoj za uspešno izvajanje vsake evropske ali nacionalne politike, in hkrati dodali, da bi lahko raziskave prispevale k boljšemu razumevanju različnih elementov upravne zmogljivosti.

Skupina je predlagala nadaljnjo konceptualizacijo in pojasnitev pojma dobrega upravljanja. Opozorila je na pomanjkanje kazalnikov in metodologije za merjenje učinka razvojnih politik.

Udeleženci so predlagali, da se več pozornosti nameni zmanjšanju političnih posegov v javno upravo. Predlagali so tudi okrepitev raziskav o vlogi političnih vodij in civilne družbe pri zagotavljanju zmogljive, konkurenčne in prilagodljive javne uprave.

Teritorialno sodelovanje

Tretja skupina je razpravljala o vprašanih teritorialnega sodelovanja. Obravnavala je zlasti proces čezmejnega sodelovanja, saj je zanj namenjenih več kot 70% sredstev EU za teritorialno sodelovanje in je z njim predvidoma povezanih več kot 90% akademskih raziskav o teritorialnem sodelovanju.

Skupina je opredelila, da so za prihodnje raziskave med drugim pomembna naslednja vprašanja teritorialnega sodelovanja:

- ▶ Čezmejno upravljanje.
- ▶ Krepitev zmogljivosti v okviru programov teritorialnega sodelovanja.
- ▶ Način merjenja uspešnosti/neuspešnosti teritorialnega sodelovanja.
- ▶ Opredelitev tipologije različnih dejanskih razmer ob meji, da bo mogoče predlagati različice posameznih programov.
- ▶ Opredelitev usklajene metodologije za zbiranje podatkov.

Poleg tega je skupina predlagala, da prihodnje raziskave ne smejo biti osredotočene le na praktična vprašanja, ampak je treba pri njih upoštevati tudi akademska stališča in si tako prizadevati za tesnejšo povezavo s teorijo.

TERITORIALNO SODELOVANJE V OKVIRU PRENOVLJENE KOHEZIJSKE POLITIKE

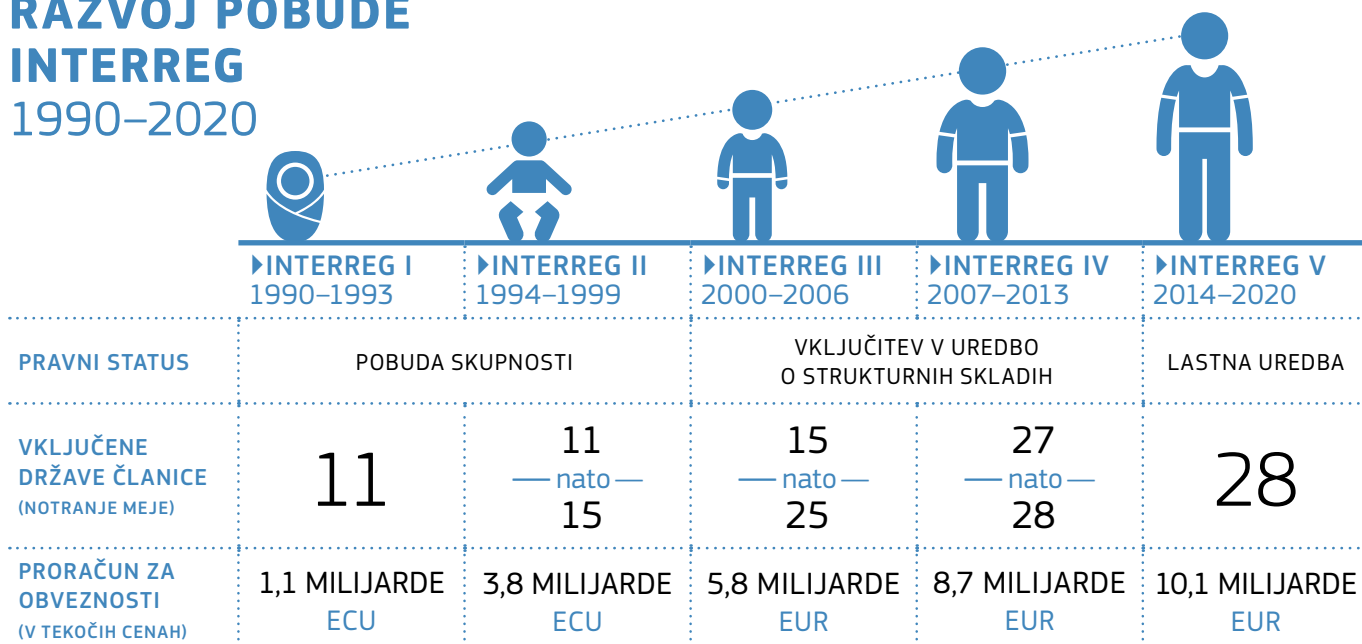
KAKŠNE SO NOVOSTI ZA POBUDO INTERREG V OBDOBJU 2014–2020?

Interreg **Pobuda Interreg, ki se je leta 1990 začela izvajati kot pobuda Skupnosti s proračunom v višini 1 milijarde EUR in je obravnavala izključno čezmejno sodelovanje, je leta 2000 postala formalni „cilj“ evropske kohezijske politike. Tako se je sčasoma razvila v izpopolnjen instrument za podporo sodelovanju med čezmejnimi partnerji: med regijami na notranjih in zunanjih mejah EU, regijami na nadnacionalnih območjih ter regijami v 28 državah članicah, ki se želijo vzajemno učiti, kako spodbujati pametno in trajnostno rast.**

Začenja se peto programsko obdobje pobude Interreg, ki bo leta 2015 praznovala 25. obletnico. Danes Interreg predstavlja več kot 10 milijard EUR, namenjenih za sodelovanje med regijami ter teritorialnimi, socialnimi in gospodarskimi partnerji v okviru več kot 100 programov sodelovanja. Zaradi te pobude se je spremenilo veliko stvari: v veliko regijah so se zacelile stare rane in spremenil se je način mišljenja, zgrajeni so bili mostovi med mejami in kulturami, izpostavljena je bila pomembnost skupne skrbi za skupne vrednote in nastal je pravi občutek pripadnosti in solidarnosti.

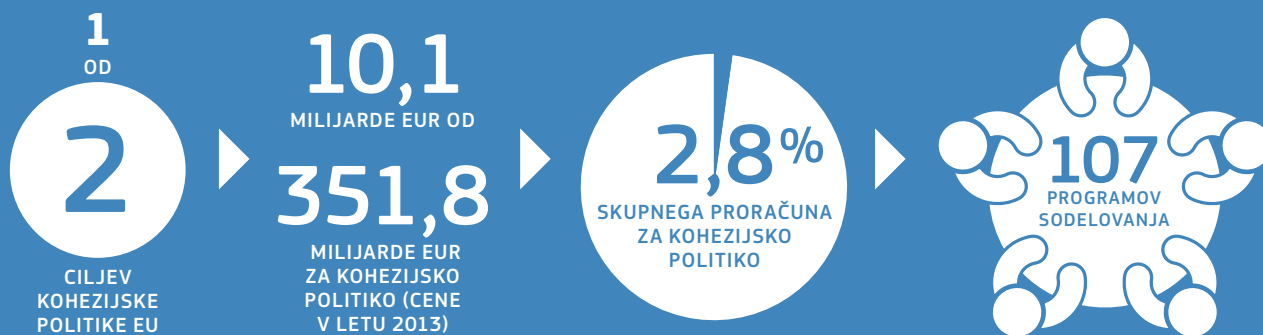
K reformi kohezijske politike za novo obdobje 2014–2020 naj bi prispevali tudi programi Interreg. Vsi vključeni – programi in projektni partnerji – so soočeni z novimi izzivi, med katere spadajo bolj strateški pristop, boljši in bolj jasni rezultati ter večja osredotočenost za večji učinek.

RAZVOJ POBUDE INTERREG 1990–2020

INTERREG 2014–2020

▶ ČEZMEJNO SODELOVANJE INTERREG VA

▶ NADNACIONALNO SODELOVANJE INTERREG VB

▶ MEDREGIONALNO SODELOVANJE INTERREG VC

* Prispevek ESRR

Zakaj sodelovati?

V skladu s členom 174 Pogodbe o delovanju Evropske unije Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR) prispeva k zmanjšanju neskladij med stopnjami razvitosti različnih regij EU, zlasti regij, ki zaostajajo v razvoju: podeželja, območij, ki jih je prizadela industrijska tranzicija, regij, ki so hudo in stalno prizadete zaradi neugodnih naravnih ali demografskih razmer, otoških, čezmejnih in gorskih regij. Zato ESRR ne podpira le naložb za rast in delovna mesta (prvi cilj kohezijske politike za obdobje 2014–2020), ampak v skladu s ciljem evropskega teritorialnega sodelovanja (drugi cilj kohezijske politike za obdobje 2014–2020) financira tudi čezmejne, nadnacionalne in medregionalne programe za podporo usklajenemu razvoju ozemlja Unije ⁽¹⁾.

Tretjina prebivalcev EU živi na obmejnih območjih vzdolž 38 notranjih meja, za katera so še vedno pogosto značilne geografske, jezikovne, upravne in pravne omejitve. Na nekaterih

obmejnih območjih je treba v okviru programov Interreg še vedno poskrbeti za nezaceljene rane iz preteklosti in nekdanje „sovražnike“ preobraziti v „sosedo“ ter spodbujati trajno zaupanje. Bolj povezane stopnje sodelovanja prispevajo k usklajenemu teritorialnemu razvoju, saj ustvarjajo življenjske in delovne pogoje, ki lahko prispevajo k ohranitvi človeškega kapitala in znanja na obmejnih območjih ter privabljajo inovativne poslovne dejavnosti. S sodelovanjem se lahko učinkoviteje skupno uresničuje potencial za spodbujanje gospodarskega razvoja, ki je pogosto premalo izkoriščen predvsem v obrobni regijah. Sodelovanje prispeva tudi k skupnemu upravljanju skupnega ozemlja, s čimer se priznava brezmejnost naravnih elementov, kot sta voda in zrak.

Sodelovanje na obsežnejših regionalnih območjih ustvarja tudi pomembno dodatno evropsko razsežnost regionalnega razvoja: obsežnejša funkcionalna območja je treba analizirati skupaj na evropski ravni, da se zagotovi dogovor o prednostnih nalogah in strateških odzivih ter ukrepanje v zvezi z njimi. S sodelovanjem je mogoče vzpostaviti tudi mreže v vseh 28 državah članicah EU, ki omogočajo razvoj dobrih praks in izmenjavo izkušenj uspešnih regij. Medsebojno učenje je izrazita prednost za vse evropske regije.

(1) Uredba o evropskem teritorialnem sodelovanju: Uredba (EU) št. 1299/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o posebnih določbah za podporo cilju „evropsko teritorialno sodelovanje“ iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, UL L 347, 20.12.2013, str. 259.

►BELGIJA/FRANCIJA
Čezmejno
zdravstveno varstvo

Program sodelovanja, ki je podprt s programom Interreg, je že več kot 20 let namenjen izboljšanju dostopa do zdravstvenega varstva za ljudi, ki živijo na francosko-belgijskem obmejnem območju. Zato se poskuša okrečiti zmogljivost medicinskih in zdravstvenih storitev v obeh državah ter združiti opremo.

Z okvirnim sporazumom, ki sta ga leta 2002 sklenili Francija in Belgija in je začel veljati leta 2011, so bile vzpostavljene „zdravstvene regije“, ki tam živečim bolnikom omogočajo zdravljenje na obeh straneh francosko-belgijske meje brez upravnih ali finančnih ovir. Ocenjuje se, da je leta 2013 zaradi zdravljenja mejo prestopilo več kot 15 000 bolnikov, da je bilo približno 6 000 francoskih invalidov oskrbovanih v belgijskih ustanovah in da je bilo v okviru mobilnih nujnih storitev in storitev intenzivne nege na obeh straneh meje opravljenih več kot 500 čezmejnih nujnih medicinskih intervencij. V postopku ratifikacije sta še dva sporazuma o nujni medicinski pomoči in storitvah za invalide.

Novi program Interreg bo predvidoma izpolnil naslednje potrebe in izzive:

- upravljanje informacijskih sistemov bolnikov s strani zdravstvenih zavarovalnic;
- okvirni sporazum o vračanju trupel bolnikov, ki umrejo na drugi strani meje;
- razvoj sodelovanja za upravljanje potreb starejših in oseb, odvisnih od pomoči drugih;
- čezmejni projekti za spodbujanje in preprečevanje ter izobraževanje bolnikov;
- izboljšanje posredovanja rezultatov projekta.

►BELGIJA/FRANCIJA/IRSKA/ZDRUŽENO KRALJESTVO
InTraDE – Intelligent Transportation
for Dynamic Environment

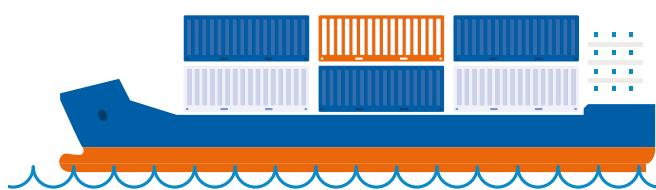
Projekt InTraDE, financiran v okviru programa Interreg IV B za Severozahodno Evropo, je namenjen izboljšanju povezanosti v regiji, saj spodbuja pametne in trajnostne prevozne in informacijske rešitve.

V okviru projekta razvijajo nov koncept pametnih samovozečih vozil za samostojno ravnanje s tovornim prometom in njegovo usmerjanje na omejenem območju regionalnih pristanišč Severozahodne Evrope, pri čemer preskušanje zadevnega koncepta poteka v pristaniščih Radicatel (Francija), Dublin (Irska) in Oostende (Belgija).

S študijo družbenogospodarskega vpliva je ugotovljeno, da zadevno vozilo zagotavlja prednosti v primerjavi z obstoječimi pristaniškimi sistemi za usmerjanje tovora, da sta bila z njim uspešno optimizirana proces in potreben prostor za natovarjanje in raztovarjanje zabojnikov ter da ga je mogoče prilagoditi obstoječi infrastrukturi.

S projektom je pridobljen pomemben intelektualni kapital, ki bo vključen v dveletni mednarodni magistrski študij robotike in prometa, ki ga bosta v angleškem jeziku skupaj izvajali univerzi Polytech-Lille in École Centrale de Lille. Program zajema različne praktične aplikacije na napravah za tehnološko preskušanje, kot so holonomski roboti, robotski manipulatorji in pametna samovozeča vozila, ki so pri obeh ustanovah na voljo za preskušanje in nadaljnji razvoj.

►VEČ O TEM
<http://www.intrade-nwe.eu/>

INTERREG v PRIMERJAVI S PROGRAMI ZA POSAMEZNE DRŽAVE

ZA POSAMEZNE DRŽAVE

KOHEZIJSKA POLITIKA – NALOŽBE ZA RAST IN DELOVNA MESTA

INTERREG

KOHEZIJSKA POLITIKA – EVROPSKO TERITORIALNO SODELOVANJE

▶ ENAKE ZAHTEVE PO USMERITVI V REZULTATE

OKVIR USPEŠNOSTI

...VENDAR BREZ REZERVE ZA USPEŠNOST

TEMATSKA OSREDOTOČENOST

...VENDAR POSEBNA PRAVILA (80% PRORAČUNA ZA POMOČ, KI NI TEHNIČNE NARAVE, BO NAMENJENIH ZA NAJVEČ 4 TEMATSKE CILJE)

▶ 11 TEMATSKIH CILJEV

...IN NEKAJ PREDNOSTNIH NALOŽB VKLJUČNO Z DIALOGOM MED INSTITUCIJAMI IN DRŽAVLJANI

Interreg v okviru prenovljene kohezijske politike

Za doseganje večjega učinka je bila izvedena temeljita reforma kohezijske politike za obdobje 2014–2020. V skladu s krovim ciljem, v skladu s katerim kohezijska politika prispeva k doseganju ciljev strategije Evropa 2020 za pametno, trajnostno in vključujočo rast, morajo biti naložbe bolj strateške in celostne. Zato bodo naložbe iz ESRR osredotočene na štiri ključne prednostne naloge: inovacije in raziskave, digitalno agendo, podporo za mala in srednje velika podjetja ter nizkoogljično gospodarstvo. Programi Interreg bodo neposredno prispevali k temu prizadevanju, hkrati pa bodo še vedno namenjeni izboljšanju čezmejnega institucionalnega sodelovanja.

Da bi zagotovili čim večji učinek razpoložljivih evropskih sredstev, so v okviru prenovljene kohezijske politike še bolj pomembni cilji in rezultati, ki temeljijo na jasnih, preglednih in merljivih ciljih ter večjem poudarku na ocenjevanju. Tudi programi Interreg morajo biti bolj strateško usmerjeni in morajo imeti boljše in jasneje opredeljene rezultate.

V novem obdobju je bistven tudi cilj okrepljenega sodelovanja različnih instrumentov financiranja, programov in mehanizmov sodelovanja, kot so makroregionalne strategije. V okviru novih programov Interreg bo treba okrepiti povezave z nacionalnimi in regionalnimi programi ter zagotoviti večjo usklajenost z novimi makroregijami.

Pomemben element prenovljene kohezijske politike je tudi poenostavitev, saj so določeni skupni sklop pravil za vse evropske strukturne in investicijske sklade ter poenostavljena računovodska pravila, bolj jasna pravila upravičenosti in bolj ciljno usmerjene zahteve glede poročanja. Pričakuje se, da bodo te možnosti za poenostavitev v programih Interreg v največjem možnem obsegu upošteevane, da se zmanjša upravno breme upravičencev.

▶VEČ O TEM

http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/cooperation/index_en.cfm

▶ NOVICE

[KRATKE]

IZMENJAVA IZKUŠENJ O FINANČNIH INSTRUMENTIH

Na letošnjem dogodku Open Days je potekala okrogla miza o delu pri projektu FIN-EN – „Sharing Methodologies on Financial Engineering“ (Izmenjava izkušenj z metodologijami o finančnem inženiringu), ki je pobuda 13 institucij, od katerih vsaka predstavlja drugo regijo EU. Ta edinstven projekt, ki je prek programa sodelovanja Interreg IV C sofinanciran iz ESRR, je spodbudil medregijsko izmenjavo izkušenj o finančnih instrumentih, pri čemer so bile analizirane prednosti in slabosti njihovega izvajanja.

Ker se program FIN-EN končuje decembra 2014, je pravi čas za njegovo oceno in preučitev uporabe finančnih instrumentov v novem programskem obdobju. V povzetku projekta je opredeljenih šest področij za nadaljnje ukrepe: krepitev zmogljivost, stalnost, prilagodljivost, finančni vzvod, časovno usklajevanje in certificiranje.

▶ VEČ O TEM

Smernice in povzetek o projektu FIN-EN:
<http://www.fin-en.eu/index.php/fin/guidelines/>
Glejte tudi profil projekta FIN-EN v reviji *Panorama*, št. 47.

NOVO POROČILO KOMISIJE O „NORTHERN IRELAND IN EUROPE“

Poročilo, ki je bilo izdano 3. novembra 2014 v Bruslju, je pomemben mejnik v odnosu, ki se je poglobljajal vse od odločitve, ki jo je leta 2007 sprejel takratni predsednik Komisije **José Manuel Barroso** o ustanovitvi projektne skupine za Severno Irsko v okviru institucije. Med skupno izdajo poročila je vodja državne uprave Severne Irske **Malcolm McKibbin** kot predstavnik regije dejal, da novo poročilo „potrjuje spremembe pri sodelovanju Severne Irske z Evropo, ki naj bil ga olajšala za to ustanovljena projektna skupina.“ Glede prihodnosti je dodal: „Stremimo k nadaljevanju sodelovanja v Evropi z bolj ambicioznimi cilji, zastavljenimi na področju črpanja sredstev, in večjo odločenostjo glede vpliva na razvoj evropske politike in glede priznavanja regije kot partnerja v EU.“ Projektna skupina za Severno Irsko je bila ustanovljena na podlagi sporazuma o ponovni vzpostavitvi dogovora o delitvi oblasti na Severnem Irskem, ki je bil maja 2007 sklenjen med dvema glavnima političnima strankama, tj. Demokratično unionistično stranko (DUP) in republikansko stranko Sinn Fein (SF). Predsednik Komisije Barroso je predlagal, da se znotraj Komisije oblikuje projektna skupina, ki bi preučila, kako bi lahko Severna Irška še boljše izkoristila politike EU in se še dejavneje vključila v politični proces EU, da bi tako ustvarila večjo blaginjo. Projektna skupina za Severno Irsko je zelo prilagodljiva, saj se je začetna skupina, ki je vključevala 10 služb Komisije, sčasoma povečala na 18. Najnovejše poročilo temelji na poročilu o rezultatih sedemletnega dela projektne skupine, ki je bilo severnoirski skupščini predloženo v začetku leta 2014.

▶ VEČ O TEM

http://ec.europa.eu/regional_policy/activity/ireland/report2014.pdf

1. **ADELA NISTORA**, Portugalska: Projekt: Pristanišče Ponta Delgada, São Miguel, Azori, Portugalska – sklad EU: ESRR
2. **IEVA VĪKSNE**, Latvija: Projekt: Novi vlak in Rigi, ki potnike popelje od ene do druge obale – sklad EU: ESRR
3. **KRISTINA GRIGUOLĒ**, Litva: Projekt: Geološki zavod Litve – sklad EU: ESRR

▶ Za plakat na straneh 22–23, ki je na voljo v formatu A1, pišite na naslov: regio-panorama@ec.europa.eu

EUROPE IN MY REGION FOTOGRAFSKI NATEČAJ

Sredstva EU prispevajo k obravnavi zelo različnih vprašanj v celotni Evropi od izboljšave prometnih povezav in podpore malim in srednje velikim podjetjem do naložb v čistejšo okolje, razvoja novih izdelkov in izboljšav na področju izobraževanja ter znanja in spretnosti. Vsakoletni fotografski natečaj Evropa v moji regiji poskuša izpostaviti odlično delo na projektih, ki se s pomočjo evropskih sredstev izvajajo po vsej Evropi, in raziskati, kaj ti projekti pomenijo za lokalne skupnosti.

Natečaj za leto 2014 je potekal poleti, in sicer kot doslej prek družbenih medijev. Fotografije so bile prenesene v spletno platformo, nato pa se je začelo javno glasovanje. Skupno je bilo zabeleženih več kot 100 000 različnih obiskov Facebookove aplikacije, prenesenih je bilo več kot 1 000 primernih fotografij in oddanih več kot 14 000 glasov.

▶ **1 002**
prijavi na natečaj iz

▶ **27**
držav

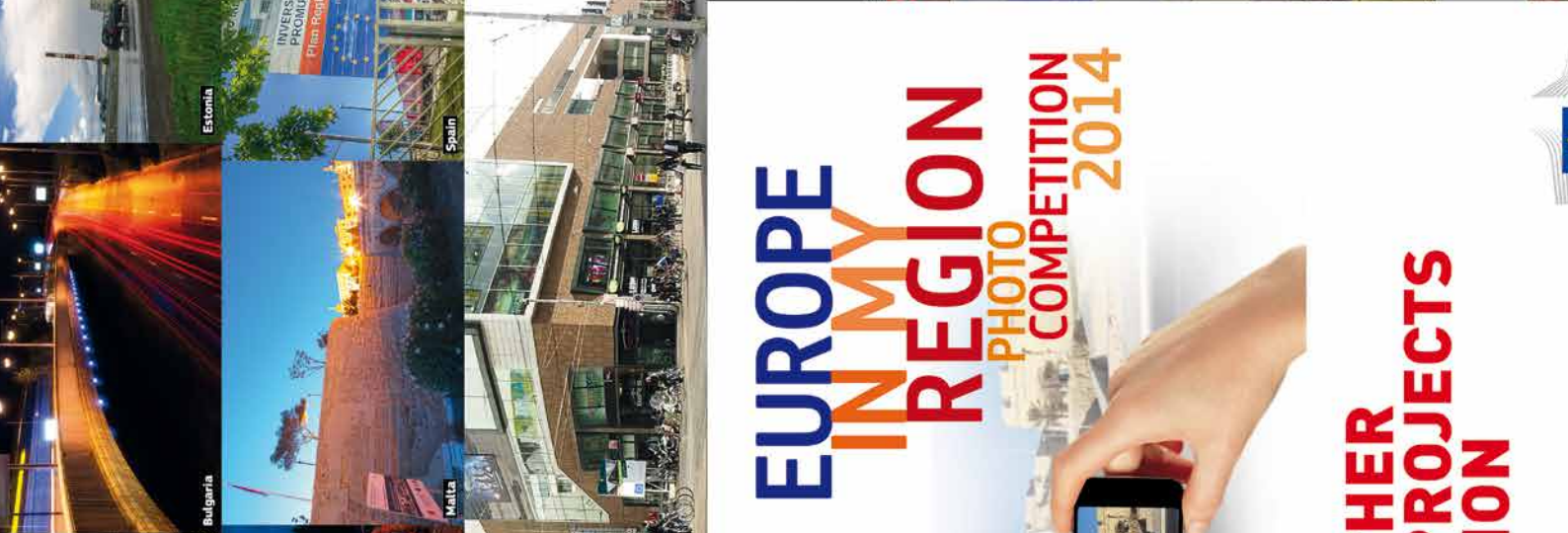
▶ **14 268**
glasov

▶ **106 474**

različnih obiskovalcev
aplikacije družbenega medija

▶ **3**
zmagovalci

Neodvisna žirija strokovnjakov s področja fotografije in družbenih medijev je med 100 fotografijami, ki so prejele največ glasov, izbrala tri zmagovalce in 50 „povabljenih“. Zmagale so **Adela Nistora** s Portugalske, **Kristina Griguolē** iz Litve in **Ieva Vīksne** iz Latvije. Vsaka od njih je prejela fotografsko opremo v vrednosti 1 000 EUR in potovanje za dva v Bruselj. Nagrade jim je izročil **komisar Hahn** na slovesnosti v okviru dogodka Open Days – Evropskega tedna regij in mest oktobra v Bruslju, kjer so bile razkrite tudi zgodbe, ki se skrivajo za zmagovalnimi fotografijami.

EUROPE IN MY REGION PHOTO COMPETITION 2014

**DISCOVER OTHER
EU FUNDED PROJECTS
IN YOUR REGION**

ec.europa.eu/regional_policy

► KREPITEV ZMOGLJIVOSTI

KREPITEV UPRAVNE ZMOGLJIVOSTI ZA UPRAVLJANJE SKLADOV ESI

S sprejetjem novih uredb o kohezijski politiki za obdobje 2014–2020 je pomembno vlogo pridobila zmogljivost držav članic, da se povsem prilagodijo novim zahtevam za uporabo evropskih strukturnih in investicijskih skladov. To neposredno vpliva na zmožnost držav članic, da ustrezno izvedejo svoje naložbene programe in dosežejo najboljše možne rezultate. Zato je Evropska komisija začela izvajati več pobud, ki državam članicam EU pomagajo izboljšati upravno zmogljivost in po potrebi odpraviti ozka grla.

Medsebojno učenje je eden od najboljših načinov za razvoj pravega znanja in spretnosti ter usposobljenosti.

► DANUTA JABŁOŃSKA

► USPOSABLJANJE STROKOVNJAKOV DRŽAV ČLANIC EU O NOVIH PRAVILIH

Evropska komisija je kot del priprav na novo programsko obdobje in v pomoč državam članicam EU pri razumevanju in uporabi novih regulativnih zahtev začela izvajati sklop usposabljanj za organe upravljanja in certificiranja ter revizijske organe, ki se ukvarjajo z evropskimi strukturnimi skladi (tj. Evropskim skladom za regionalni razvoj (ESRR) in Evropskim socialnim skladom (ESS)) in Kohezijskim skladom.

Usposabljanje je osredotočeno na ključne nove elemente zakonodajnega okvira kohezijske politike EU za obdobje 2014–2020 in poteka v dveh modulih: prvi je namenjen

načrtovanju in izvajanju, drugi pa vprašanjem v zvezi s finančnim upravljanjem in nadzorom. Pri usposabljanju je upoštevano, da udeleženci že imajo veliko znanja s tega področja, zato je program zasnovan tako, da spodbuja izmenjavo izkušenj med udeleženci ter interakcijo med njimi in uradniki Evropske komisije.

Usposabljanje je potekalo leta 2014 in se bo nadaljevalo tudi v začetku leta 2015, pri čemer naj bi se ga udeležilo več kot 500 strokovnjakov iz vseh držav članic EU.

► VEČ O TEM

Vse gradivo o usposabljanju, vključno s predstavitvami in pododdajami, je na voljo na spletnem mestu Generalnega direktorata za regionalno in mestno politiko: http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/experts_training_en.cfm

▶ STIK S SOGOVORNIKI IN UČENJE IZ NJIHOVIH IZKUŠENJ

Osebni stik z uradniki
Komisije je zelo dragocen,
kot je tudi možnost za učenje
iz izkušenj udeležencev iz
drugih držav.

▶ GABRIELA HILKOVICOVA

Na podlagi povratnih informacij o usposabljanju je ugotovljeno, da se strokovnjaki iz držav članic veselijo srečanja s sogovorniki iz drugih držav. Cenijo tudi priložnost, da osebno spoznajo uradnike Komisije.

„Če bom v prihodnje naletel na težavo, bom lahko preprosto poklical uradnika v Bruslju za neformalen pogovor. S tem bo vse precej lažje,“ pravi **Piotr Wolski** iz urada maršala Zahodnopomorjanskega vojvodstva na Poljskem. „Neposreden stik pomeni tudi, da natančno vemo, kaj je potrebno. Ko se vrnem, bom svoji ekipi predstavil, kar sem izvedel tukaj.“

Gabriela Hilkovicova iz Službe vlade Republike Slovaške za metodologijo je tudi potrdila pomembnost usposabljanja. „Čeprav veliko stvari že vemo, je v teh postopkih veliko odtenkov in podrobnosti, ki jih moramo dobro razumeti. Osebni stik z uradniki Komisije je zelo dragocen, kot je tudi možnost za učenje iz izkušenj udeležencev iz drugih držav.“

▶ NOV PROGRAM ZA MEDSEBOJNO STROKOVNO IZMENJAVO MED STROKOVNJAKI ZA REGIONALNO POLITIKO

Medtem ko je usposabljanje namenjeno lažji pripravi organov, ki upravljajo evropske strukturne in investicijske sklade, na programsko obdobje 2014–2020, je Generalni direktorat za regionalno in mestno politiko vzporedno začel izvajati drugo pobudo za vzpostavitev programa za bolj sistematično izmenjavo izkušenj med državami članicami EU.

Približno 24 000 članov osebja v celotni EU sodeluje pri izvajanju Evropskega sklada za regionalni razvoj in Kohezijskega sklada. Vsi skupaj imajo ogromno znanja in neprecenljivih izkušenj, ki jih lahko in jih morajo izmenjati, da bi dodatno izboljšali upravljanje naložbenih programov. Nedavna študija, ki jo je naročil Generalni direktorat za regionalno in mestno politiko, je potrdila, da je veliko povpraševanja po instrumentu za medsebojno strokovno izmenjavo med organi, ki upravljajo ESRR in Kohezijski sklad.

Odziv na potrebe po krepitvi zmogljivosti v državah članicah

Vse se je začelo z analizo potreb⁽¹⁾. V začetku leta 2014 so bili izvedeni raziskava in vrsta poglobljenih intervjujev, v katerih so države članice EU odgovarjale o svojih potrebah po krepitvi zmogljivosti v zvezi z upravljanjem evropskih strukturnih skladov in Kohezijskega sklada. Izid te analize potreb je bil jasn. Približno polovica vseh sodelujočih je potrdila potrebo po nadaljnji krepitvi zmogljivosti, skoraj vsi (90%) pa so menili, da bi nov instrument na ravni EU, ki bi olajšal medsebojno strokovno izmenjavo, pomembno dopolnil obstoječe ukrepe za krepitev zmogljivosti (npr. usposabljanje in svetovanje).

Poleg tega je bilo s študijo ugotovljeno, da nekatere vrste institucij – tj. regionalne ali sektorske organe upravljanja in posredniške organe – zanima predvsem izmenjava strokovnega znanja, saj je njihov dostop do strokovnih omrežij v primerjavi z revizijskimi organi ali usklajevalnimi organi okrnjen.

(1) Celotno poročilo je na voljo v spletu:
http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/cees_en.pdf

Zanimiv izsledek analize je bil tudi, da institucije v vseh državah članicah menijo, da lahko pridobijo strokovno znanje in ga tudi ponudijo.

REGIO PEER2PEER – pilotni program za izmenjave

Ob upoštevanju rezultatov analize potreb bo Generalni direktorat za regionalno in mestno politiko začel pilotni program „REGIO PEER2PEER“, pri katerem bo financiranih do 100 izmenjav med uradniki javnega sektorja, ki upravljajo ESRR in Kohezijski sklad v državah članicah EU.

S programom bodo financirane kratkoročne izmenjave, namenjene prenosu praktičnega strokovnega znanja in dobre prakse v zvezi s konkretnimi zadevami. Izmenjave so lahko v obliki študijskega obiska, strokovne zadolžitve ali delavnice. Program

naj bi bil zasnovan tako, da bi zagotavljal hitro pomoč in bi omogočal, da se uporabniki izognejo birokratskim in logističnim zapletom. Novi instrument za medsebojno strokovno izmenjavo bo vključeval tudi ukrepe za zagotavljanje kakovosti in ocenjevanje. Uporabljene bodo infrastruktura programa TAIEX (izmenjava informacij in tehnična pomoč), ki je že uveljavljen instrument, in z njim pridobljene izkušnje. Prijavile se bodo lahko vse države članice. Zahtevo bo lahko podala katera koli institucija, ki izvaja funkcije upravljanja in nadzora v zvezi z ESRR ali Kohezijskim skladom.

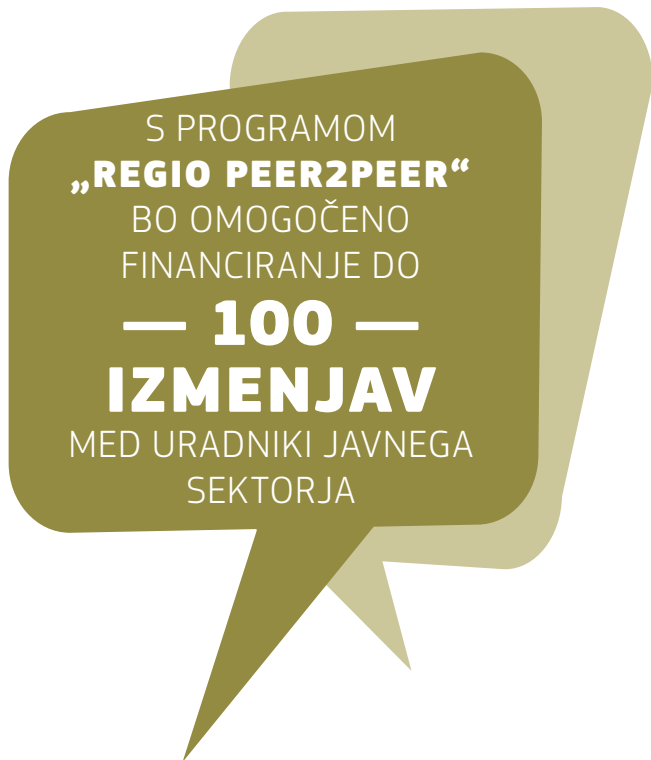
Pilotni program za medsebojno strokovno izmenjavo se bo začel izvajati leta 2015 in bo trajal dve leti. Ob koncu pilotne faze bodo rezultati pobude podrobno ocenjeni, saj bo od njih odvisna prihodnost instrumenta.

▷ OPEN DAYS 2014 – OSREDOTOČENJE NA MEDSEBOJNO UČENJE

Ena od delavnic Open Days 2014 je bila namenjena razpravi o medsebojni strokovni izmenjavi kot orodju za spodbujanje upravne zmogljivosti v okviru kohezijske politike. Na njej so predstavniki organov držav članic EU delili svoje izkušnje in spoznanja, ki so jih pridobili pri sodelovanju v programih medsebojne pomoči, Komisija pa je predstavila novi pilotni program, ki je še v fazi razvoja.

Govorniki in predstavniki iz občinstva so se strinjali o prednostih medsebojnih strokovnih izmenjav, kar zadeva prenos praktičnega znanja in ustvarjanje trajnih povezav. Strokovnjakinja iz poljske javne uprave, ki pomaga hrvaškemu organom, **Danuta Jabłońska** je na primer izpostavila pomembnost „človeškega dejavnika“ pri upravljanju evropskih strukturnih in investicijskih skladov in dejala, da je „medsebojno učenje eden od najboljših načinov za razvoj pravega znanja in spretnosti ter usposobljenosti.“

Vodja revizijskega organa v Bolgariji **Dobrinka Mihaylova** je delila uspešno izkušnjo svoje organizacije pri sodelovanju s kolegi iz drugih držav članic, da bi okrepili upravno zmogljivost na področju revizije. Ti so lahko na primer sodelovali pri skupnih revizijah, kjer so se lahko učili od kolegov in razpravljali o delovnih postopkih. Poudarila je, da so „... nova

prijateljstva in skupne izkušnje pri vseh pustile svoj pečat. Pri vsakodnevnem delu se srečujemo z zahtevnimi vprašanji, pri katerih si želimo nekoga, ki bi ponudil praktično rešitev. V novem instrumentu za medsebojno strokovno izmenjavo vidim veliko priložnosti za vse nas.“

Na predstavitev in razpravi na delavnici je bilo izpostavljenih več predpogojev, ki morajo biti izpolnjeni za uspešno izmenjavo strokovnega znanja in trajen učinek. Ključ do uspeha je odvisen od skupnega interesa pri izmenjavi, temeljitih priprav pri načrtovanju nalog in dobro opredeljenih potreb in pričakovanih rezultatov. Pomembno je tudi, da se zagotovi dovolj prilagodljivo okolje za izvajanje izmenjav in prevzame aktivna odgovornost za učni proces.

▶ UPRAVLJANJE NA VEČ RAVNEH

KAKO OKREPITI VLOGO REGIJ IN MEST V KOHEZIJSKI POLITIKI

Posebno poročilo, pripravljeno na zahtevo odhajajočega komisarja za regionalno politiko **Johannesa Hahna**, z izboljšanjem upravljanja na več ravneh in partnerstva kaže pot naprej pri krepitvi kohezijske politike.

V svojem poročilu „Upravljanje na več ravneh in partnerstvo: poročilo Luca Van den Brandeja“, ki je bilo objavljeno oktobra 2014, je **Luc Van den Brande**, posebni svetovalec komisarja **Johannesa Hahna**, izpostavil več načinov za izboljšanje skladnosti strategije Evropa 2020, s tem pa tudi za izboljšanje usklajenosti strategije in novih sporazumov o partnerstvu. Predlagal je tudi več smernic o tem, kako je mogoče kulturo upravljanja na več ravneh in partnerstva še bolj okrepiti pri drugih politikah EU s teritorialno razsežnostjo.

Luc Van den Brande pravi: „Iskreno sem prepričan, da bodo pomembne strukturne reforme uspeli samo s ciljno usmerjenimi, skupnimi in usklajenimi ukrepi javnih in zasebnih subjektov na vseh ravneh. Posodobljena kohezijska politika za 2014–2020 je v tem pogledu brez dvoma vzor.“

Bela knjiga

Poročilo temelji na več pobudah, katerih namen je bil krepitev načel upravljanja in partnerstva.

Odbor regij je leta 2009 izdal Belo knjigo o upravljanju na več ravneh, ki ga opredeljuje kot „usklajeno institucionalno ukrepanje Evropske unije, držav članic ter lokalnih in regionalnih oblasti, ki temelji na partnerstvu in katerega cilj je priprava in izvajanje politik EU.“

Pred kratkim je Odbor regij sprejel „Listino o upravljanju na več ravneh v Evropi“. Njen namen je spodbujati spoštovanje

LUC
VAN DEN
BRANDE

POSEBNI SVETOVALEC
KOMISARJA
JOHANNESA HAHNA

Luc Van den Brande je bil ministrski predsednik Flandrije od januarja 1992 do julija 1999. Od leta 1994 je član Odbora regij, v letih 2008–2010 pa je bil njegov predsednik. Dal je pobudo za ustanovitev Inštituta za biotehnologijo v Flandriji (VIB) in je predsednik urada za odnose med Flandrijo in Evropo, predsednik znanstvenega centra Flanders Technology International/Technopolis in predsednik odbora VRT (Flandrijska javna radiotelevizijska organizacija).

tega načela na vseh stopnjah oblikovanja politike na ravni EU in držav članic. Listino je podpisalo že več kot 150 regionalnih in lokalnih organov, podpira pa jo vse več oblikovalcev politike.

Zavezujoče načelo

Listina za zdaj še ni zavezujoče načelo. To lahko postane le v okviru zakonodaje EU. Kljub temu je bilo temeljno načelo vključeno v uredbo o skupnih določbah, na kateri temeljijo operacije evropskih strukturnih in investicijskih skladov. Države članice morajo zdaj organizirati partnerstvo na vseh stopnjah načrtovanja in na vseh ravneh.

UPRAVLJANJE NA VEČ RAVNEH GRADNJA EVROPE V PARTNERSTVU

„Pozivamo k novemu združevanju evropskih institucij ter gospodarskih in socialnih subjektov in združevanju med različnimi ravni upravljanja – nacionalnimi, regionalnimi in lokalnimi. Predvsem pa pozivamo k odločnemu vodenju – k obliki vodenja, ki lahko ohranja odkrit in ploden dialog z državljanji in upravljanje v okviru partnerstva.“

Van den Brande poudarja, da se je Evropska unija, kar zadeva upravljanje, postopoma razvila iz modela „od zgoraj navzdol“ v bolj vključujoč model, ki v večji meri vključuje socialne in gospodarske partnerje. Regionalni in lokalni organi so postopno dobili tudi več priložnosti, da prispevajo k postopku integracije EU „od spodaj navzgor“. V mnogih državah članicah imajo pomembno vlogo pri skupnem upravljanju evropskih strukturnih in investicijskih skladov in oblikovanju ter izvajanju operativnih programov.

Leta 2000 je Evropska komisija sprejela belo knjigo o evropskem upravljanju, v kateri je izpostavila pet načel dobrega upravljanja pri oblikovanju politike EU, in sicer odprtost, sodelovanje, odgovornost, učinkovitost in skladnost. Spoštovanje vseh teh načel v celotnem ciklu politike EU je pomemben dodaten korak pri vključevanju ciljev EU in povečanju odgovornosti med socialnimi partnerji.

Van den Brande pravi, da bi morala biti nova kohezijska politika, ki temelji na upravljanju na več ravneh, vir navdih za pregled strategije Evropa 2020 naslednje leto. Pregled je „odlična priložnost za povečanje odgovornosti do strategije in zagotavljanje boljšega izvajanja na terenu“.

Evropski kodeks dobre prakse

Evropski kodeks dobre prakse za partnerstvo predstavlja še en pomemben korak naprej pri poskusu, da bi izboljšali skupno zavezo in odgovornost za kohezijsko politiko.

Kodeks določa cilje in merila, ki državam članicam omogočajo izvajanje načel upravljanja na več ravneh in partnerstva, vendar dopuščajo nujno prilagodljivost, v skladu s katero zadevne države članice same določijo dejanske izvedbene rešitve.

Vpliv na sporazume o partnerstvu

Filozofija upravljanja na več ravneh in okrepljenega partnerstva ne vpliva le na operativne programe, ampak tudi na nove sporazume o partnerstvu.

V poročilu je navedeno, da je s prvo oceno sporazumov o partnerstvu za obdobje 2014–2020 v zvezi z načeloma upravljanja na več ravneh in partnerstva na splošno ugotovljeno, da ni večjih težav. Kljub temu države članice izvajajo načeli upravljanja na več ravneh in partnerstva na različne načine glede na svoje institucionalno ozadje, upravno zmogljivost, znanje in izkušnje itd. Ne glede na državo pa je zagotovljena dovolj velika stopnja prilagodljivosti za uskladitev sistemov kohezijske politike z nacionalno institucionalno ureditvijo.

Deset držav članic je dodatno okrepilo obstoječo kulturo upravljanja na več ravneh in partnerstva, nadaljnjih deset pa jo je občutno izboljšalo. V osmih državah članicah je še veliko možnosti za izboljšanje kulture upravljanja na več ravneh in partnerstva v prihodnosti.

Načrt s sedmimi točkami

Luc Van den Brande podpira načrt, ki ga je opredelili Odbor regij v Atenski deklaraciji ⁽¹⁾.

- ▶ 1. Vključevanje teritorialne razsežnosti v strategijo.
- ▶ 2. Nacionalni programi reform na podlagi partnerstva.
- ▶ 3. Upravljanje na več ravneh kot standardni pristop.
- ▶ 4. Usmeritev evropskega semestra v dolgoročne naložbe.
- ▶ 5. Uporaba vodilnih pobud strategije Evropa 2020 za okrepljeno usklajevanje politike.
- ▶ 6. Mobilizacija sredstev za dolgoročne naložbe in bolj kakovostna poraba sredstev.
- ▶ 7. Krepitev upravne zmogljivosti za bolj učinkovito izvajanje.

Smernice za prihodnost

Na začetku novega zakonodajnega mandata ima EU pravo priložnost, da se zavzame za močno Evropsko unijo na podlagi inteligentnega sistema kulture upravljanja na več ravneh in skupnega partnerstva, pravi Luc Van den Brande. Opredelil je več ukrepov za nadaljnji napredek postopka:

(1) Atenska izjava o vmesnem pregledu strategije Evropa 2020, ki jo je marca 2014 predložil Odbor regij na 6. evropskem vrhu regij in mest:
<http://cor.europa.eu/en/events/summits/Pages/athens-2014-material.aspx>

▶ Luc Van den Brande predstavlja poročilo o upravljanju na več ravneh in partnerstvu komisarju Johannesu Hahnu.

” Menim, da bo kohezijska politika, ki bo kot glavni načeli vključevala upravljanje na več ravneh in partnerstvo, utrla pot za druge politike/strategije EU (z močno teritorialno razsežnostjo), kot so strategija Evropa 2020 oz. njena naslednica, podnebna in energetska politika EU, razvojno sodelovanje, sosedska politika, izvajanje stockholmskega programa, konsolidacija temeljnih pravic, poglobljanje Akta za enotni trg itd., da bodo postale resnično vseevropske in bodo ključni element na vseh ravneh. “

▶ LUC VAN DEN BRANDE – POSEBNI SVETOVALEC KOMISARJA JOHANNESA HAHNA

▶ **UPRAVLJANJE NA VEČ RAVNEH NA PODLAGI DEJSTEV:**

Glede na različne institucionalne in ustavne ureditve držav članic v EU ni na voljo enotna ureditev upravljanja na več ravneh. Ocenjevalni sistem mora biti vzpostavljen na podlagi rezultatov. Odbor regij pripravlja sisteme kazalnikov upravljanja na več ravneh za spremljanje njegovega razvoja v različnih politikah EU.

▶ **UPRAVLJANJE NA VEČ RAVNEH, KI TEMELJI NA OBMOČJU:**

Da bi lahko bil postopek bolj vključujoč, ne bi smeli razlikovati med ustavnimi regijami, regijami z zakonodajnimi pristojnostmi in drugimi regijami. Po mnenju Van den Brandeja lahko partnerske regije EU na splošno razdelimo glede na ustavno ureditev države članice.

▶ **VZPOSTAVLJANJE UNIJE, KI TEMELJI NA UPRAVLJANJU NA VEČ RAVNEH IN PARTNERSTVU:**

Izvajanje Listine o upravljanju na več ravneh v Evropi na vseh ravneh upravljanja.

▶ **VEČ O TEM**

Upravljanje na več ravneh in partnerstvo:
 POROČILO LUCA VAN DEN BRANDEJA
http://ec.europa.eu/regional_policy/upload/documents/Commissioner/VandenBrandereport_08102014.pdf

▶ GOSPODARSTVO NA PODEŽELJU IN TRAJNOSTNO OKOLJE V EVROPI

PODPORA EVROPSKEGA KMETIJSKEGA
SKLADA ZA RAZVOJ PODEŽELJA
2014–2020

▶ Razvoj podeželja: primer tega, kaj je mogoče doseči. PREDNOSTNA NALOGA 4 je povezana z obnovo, ohranjanjem in izboljšanjem ekosistemov v povezavi s kmetijstvom in gozdarstvom.

V tokratni izdaji revije *Panorama* je v sklopu člankov, ki obravnavajo evropske strukturne in investicijske sklade, predstavljen Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja (EKSRP). Evropski strukturni in investicijski skladi, ki vključujejo Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR), Kohezijski sklad, Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo (ESPR), Evropski socialni sklad (ESS) in Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja (EKSRP), so glavni skladi EU za obdobje 2014–2020, ki spodbujajo nova delovna mesta in rast v EU. Pomembno prispevajo k strategiji Evropa 2020 za pametno, trajnostno in vključujočo rast.

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja (EKSRP) financira prispevek EU k razvoju podeželja po vsej Evropi. To je eden od dveh stebrov skupne kmetijske politike, ki financira tudi neposredna plačila kmetom in podporo kmetijskim trgov.

Ozadje

Podeželje predstavlja približno 80% ozemlja EU, pri čemer se večina uporablja za kmetijstvo ali je pokrita z gozdovi. Na podeželju živi polovica prebivalcev EU. Podeželje je tudi prostor za rekreacijo, sprostitvev in zabavo za mnoge ljudi, ki živijo v mestih. Pokrajina se je zaradi človekovih dejavnosti spreminjala že v preteklosti in ta proces poteka še danes.

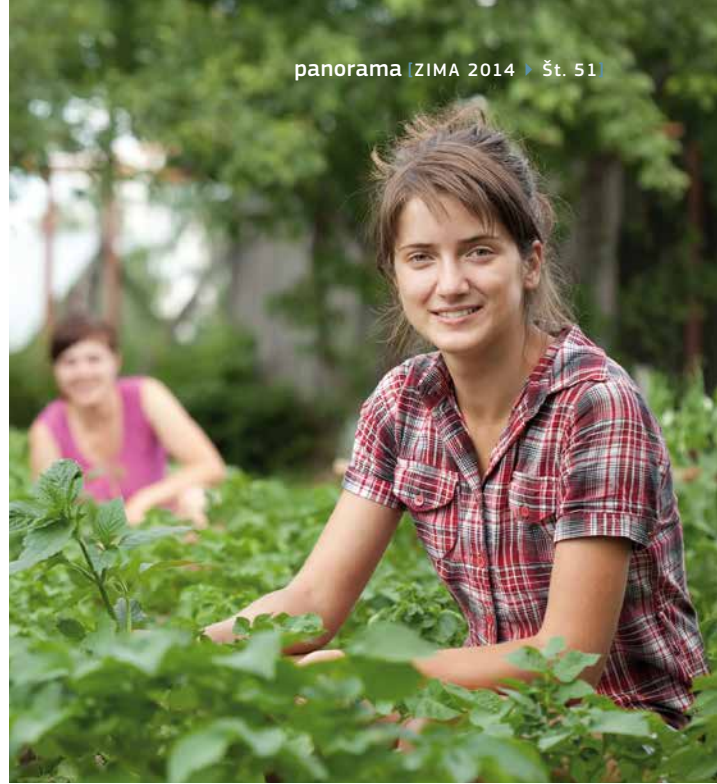
Razvoj podeželja je ključni sestavni del skupne kmetijske politike, pri čemer v zadnjih desetletjih ne obravnava več le potrebe po ciljni podpori kmetijstvu, ampak zlasti konkurenčnost,

MREŽNO POVEZOVANJE

Evropska mreža za razvoj podeželja, ustanovljena leta 2008, in nacionalne mreže za podeželje držav članic so in bodo tudi v prihodnje pomembno prispevale k izvajanju politike razvoja podeželja. Ugotovljeno je, da lahko s skupnim delovanjem na različne načine prispevajo k višji dodani vrednosti in kakovostnejšemu izvajanju načrtov za razvoj podeželja. Z njimi se je izboljšala usklajenost načrtovanja in organizirane so redne izmenjave informacij in praks med deležniki na področju razvoja podeželja. Bistvene so tudi pri ključni krepitvi zmogljivosti s podpiranjem pristopov LEADER, njihov obstoj pa je pomagal pri skupnih analizah, s katerimi so zagotovljeni prednostni vidiki na ravni EU in nacionalnih ravneh. Zadevna mreža bo tudi v novem programskem obdobju prispevala k nadaljnjim izboljšavam.

raznolikost gospodarskih priložnosti in zagotavljanje okoljskih javnih dobrin v povezavi s spoznanjem, da kmetijskega sektorja ni mogoče obravnavati ločeno od širšega gospodarstva na podeželju. Ena od posebnosti politike razvoja podeželja je, da se odziva na potrebe upravičencev. Projekti so običajno manjši in razkropljeni po podeželskih območjih.

Podpora podeželskim potrebam

Izkušnje kažejo, da bi lahko financiranje potreb podeželja brez namenske podpore zaostajalo za financiranjem urbanih središč. Vseeno je ključno, da se podeželju nameni ustrezna pozornost, saj se nekatera območja na podeželju soočajo s posebnimi izzivi, kot so zmanjševanje števila prebivalcev, nižja izobrazba in dohodki ter nezadovoljiva infrastruktura in storitve. Ukrepi v okviru EKSRP pomagajo pri zmanjševanju nesorazmerja med mesti in podeželjem. Podeželje predstavlja tudi veliko priložnosti, saj zagotavlja ključne zasebne in javne dobrine, kot so hrana in druge surovine, krajina, čist zrak in voda ter prijeten prostor za življenje in delo.

EKSRP ima ključno vlogo pri podpori gospodarskih, okoljskih in socialnih dejavnosti na podeželju. S spodbujanjem rasti, zagotavljanjem raznolikosti gospodarskih dejavnosti in ustvarjanjem delovnih mest krepi gospodarstvo na podeželju. Financira mnogo pobud in projektov v podeželskih skupnostih za izboljšanje kakovosti življenja ter izboljšuje in ohranja podeželsko okolje z izboljšanjem trajnosti in varstvom naravnih virov, kot so tla, voda in biotska raznovrstnost, ter podpira dobavo javnih dobrin.

Šest prednostnih nalog

Ob upoštevanju sedanjih in prihodnjih izzivov na podeželju v EU je določenih šest prednostnih nalog EKSRP. S tem bo zagotovljeno, da bodo sredstva porabljena za najbolj pereča vprašanja, pri čemer bodo v zvezi s tem ocenjeni dosežki in učinkovitost politike. Določenih je naslednjih šest prednostnih nalog:

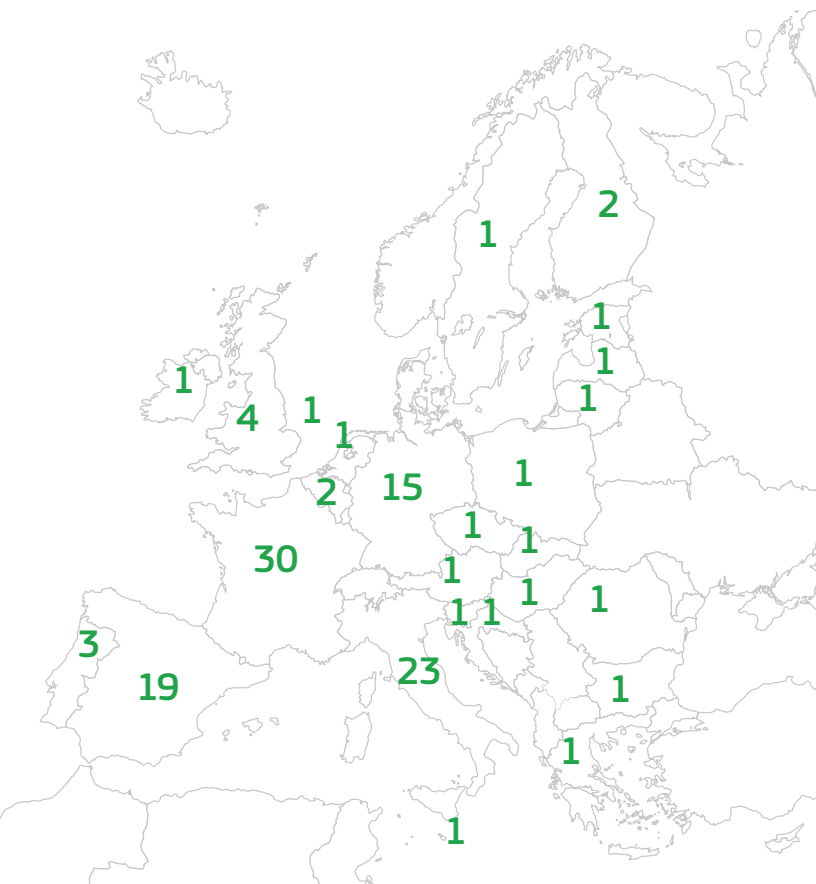
- ▶ 1. Spodbujanje prenosa znanja in inovacij v kmetijstvu, gozdarstvu ter na podeželju.
- ▶ 2. Krepitev sposobnosti preživetja vseh vrst kmetij (nižinskih, hribovskih, gorskih, velikih in malih) v vseh regijah in trajnostnega gospodarjenja z gozdovi.
- ▶ 3. Izboljšanje organizacije prehranske verige, vključno s predelavo in trženjem kmetijskih proizvodov, spodbujanjem dobrega počutja živali in uporabo orodij za obvladovanje tveganja s strani kmetov.
- ▶ 4. Obnova, ohranjanje in izboljšanje ekosistemov, povezanih s kmetijstvom in gozdarstvom.
- ▶ 5. Spodbujanje učinkovite rabe virov in prehoda na nizkoogljično gospodarstvo, odporno na podnebne spremembe, na področju kmetijstva, živilstva in gozdarstva.
- ▶ 6. Spodbujanje socialne vključenosti, zmanjšanja revščine in gospodarskega razvoja podeželja.

Kako EKSRP deluje v praksi?

Na začetku programskega obdobja 2014–2020 vsaka država članica pripravi nacionalni program za razvoj podeželja ali določi regionalne programe za razvoj podeželja, ki vključujejo njeno celotno ozemlje. V novem programskem obdobju bo pripravljenih 118 programov za razvoj podeželja.

Programi so sestavljeni iz analize ozemlja in določitve potreb podeželja glede na šest prednostnih nalog razvoja podeželja, ki so nato razdeljene na 18 prednostnih področij. To je osnova za izdelavo strategije, pri kateri so izbrana prednostna področja, primerna za obravnavo posameznih nacionalnih ali regionalnih okoliščin.

▶ ŠTEVILO PROGRAMOV ZA RAZVOJ PODEŽELJA NA DRŽAVO **SKUPAJ ▶ 118**

Vir: Evropska komisija

Prednostna področja so ključni strukturni elementi vsakega programa za razvoj podeželja, pri čemer ima vsako vsaj en številčno ovrednoten cilj, ki ga je treba doseči z izvajanjem programa. Nato je predlagan sklop ukrepov in operacij, ki naj bi s skupnim izvajanjem zagotovili doseganje cilja. Za izboljšanje kakovosti vode je na primer potreben sveženj dejavnosti, ki zajema prakse gospodarjenja z zemljišči, svetovalno podporo in naložbe za zmanjšanje izluževanja in odtekanja.

Koliko denarja je na voljo?

V proračunu EU je za EKSRP namenjenih približno 95 milijard EUR za sedemletno obdobje 2014–2020. V praksi je to le del denarja, ki bo na voljo, saj mora za vsak evro, ki ga prispeva EU, prispevek zagotoviti tudi vlada države članice in/ali upravičenec. Višina prispevka je odvisna od ravni gospodarskega razvoja zadevne države članice in vrste dejavnosti, ki ji bodo sredstva namenjena. S tem je odgovornost za zagotavljanje potrebnih sredstev za projekte

PRISTOP LEADER

LEADER je pristop k razvoju podeželja „od spodaj navzgor“, katerega pobudnik so „lokalne akcijske skupine“ (LAS). Ta pristop se je v zadnjih letih izkazal kot učinkovit instrument, ki „ljudem na terenu“ omogoča, da preučijo izzive in priložnosti, s katerimi se soočajo, da oblikujejo zamisli za njihovo reševanje in te zamisli uresničijo. V novem obdobju 2014–2020 bodo uporabljene dragocene izkušnje iz prejšnjega obdobja 2007–2013, da bi še bolje izkoristili pristop LEADER, hkrati pa bo okrepljena udeležba.

Pristop LEADER temelji na sedmih načelih:

- 1. ODVISNOST OD OBMOČJA:** poteka na majhnem, homogenem, socialno povezanem območju.
- 2. OD SPODAJ NAVZGOR:** lokalni subjekti oblikujejo strategijo in izbirajo ukrepe.
- 3. JAVNO-ZASEBNO PARTNERSTVO:** lokalne akcijske skupine so usklajene skupine, ki vključujejo subjekte iz javnega in zasebnega sektorja in lahko zagotovijo vsa razpoložljiva znanja in spretnosti ter vire.
- 4. INOVACIJE:** omogočanje prilagodljivosti lokalnim akcijskim skupinam za uresničevanje novih zamisli in metod.
- 5. POVEZOVANJE:** med gospodarskimi, socialnimi, kulturnimi in okoljskimi ukrepi v nasprotju s sektorskim pristopom.
- 6. MREŽNO POVEZOVANJE:** omogočanje učenja med ljudmi, organizacijami in institucijami na lokalni, regionalni, nacionalni in evropski ravni.
- 7. SODELOVANJE:** med skupinami LEADER, na primer za izmenjavo izkušenj, omogočanje dopolnjevanja ali doseganje kritične mase.

razdeljena med EU ter nacionalne in lokalne subjekte. Poleg tega je več držav članic del sredstev za neposredna plačila prerazporedilo tako, da so povečale sredstva za financiranje programov za razvoj podeželja.

Katere dejavnosti so lahko financirane?

EKSRP lahko podpira veliko različnih ukrepov in dejavnosti. V nadaljevanju so navedeni le nekateri od njih:

- ▶ **1.** Prispevek k stroškom naložb za izboljšanje splošne učinkovitosti in trajnosti kmetij, trženje in predelavo kmetijskih proizvodov ter naložb v vzpostavitev in razvoj nekmetijskih dejavnosti.
- ▶ **2.** Svetovalne storitve za pomoč kmetom, gozdarjem ter malim in srednje velikim podjetjem na podeželju pri izboljšanju gospodarske in okoljske učinkovitosti ter odpornosti na podnebne spremembe.

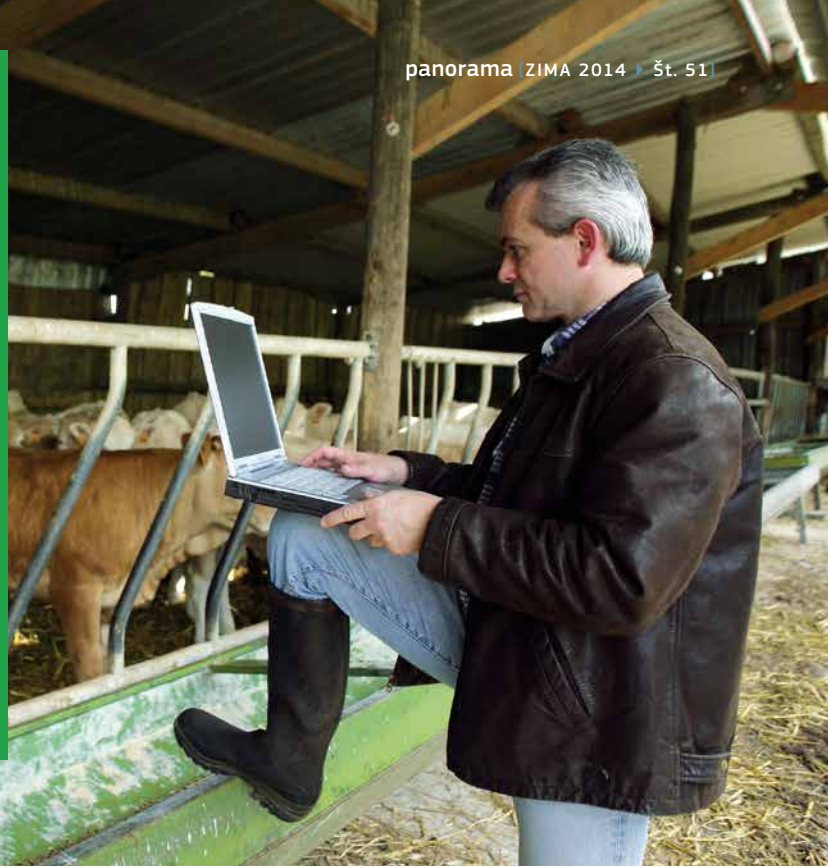

INOVACIJE

RAZLIČNE INOVACIJE LAHKO
SPODBUJAJO RAZVOJ.

S cilji strategije Evropa 2020 za rast je poudarjeno, da morajo vsi deli Evrope (podeželje in mesta) enako izkoristiti te inovacijske spodbude. Z novimi izdelki, storitvami, tehnologijo, postopki in oblikami organizacije se lahko (med drugim) poveča dobičkonosnost kmetije ali drugih podeželskih podjetij, izboljša skrb za okolje in okrepijo družbene vezi podeželja.

V obdobju 2010–2014 so bili za inovacije uporabljeni mnogi ukrepi za razvoj podeželja. Zlasti so bili pomembni ukrepi, povezani s prenosom znanja, svetovalnimi storitvami, materialnimi naložbami ali sodelovanjem. V okviru novih programov bodo ti ukrepi dodatno okrepljeni.

- ▶ **3.** Denarne podpore do 70 000 EUR za zagon podjetja, ki ga ustanovijo mladi kmetje, in za razvoj nekmetijskih dejavnosti na podeželju.
- ▶ **4.** Poklicno usposabljanje, ki lahko poteka v obliki delavnic, tečajev usposabljanja, inštruiranja, kmetijskih/gozdarskih izmenjav in obiskov.
- ▶ **5.** Podpora za osnovne storitve na vasi in obnova vseh vrst manjše infrastrukture, vključno z naložbami v obnovljivo energijo, infrastrukturo za varčevanje z energijo in širokopasovne povezave.
- ▶ **6.** Ustanovitev skupin proizvajalcev in organizacij za namene, kot so prilagajanje proizvodnje in rezultatov proizvajalcev zahtevam trga ter skupna organizacija njihove priprave in prodaje.
- ▶ **7.** Podpora upravljavcem zemljišč, ki se posvetijo kmetijskim praksam, ki pozitivno vplivajo na okolje in zmanjšanje učinkov podnebnih sprememb.
- ▶ **8.** Spodbujanje prehoda z običajnega na ekološko kmetovanje.
- ▶ **9.** Podpora upravljavcem zemljišč za nadomestilo dodatnih stroškov in izpada dohodka zaradi direktive Natura 2000 in okvirne direktive o vodah.
- ▶ **10.** Plačila kmetom na gorskih območjih in drugih območjih, ki se soočajo z naravnimi in drugimi ovirami, za nadomestilo dodatnih stroškov in izpada dohodka zaradi omejitev kmetovanja na teh območjih.
- ▶ **11.** Nadomestilo kmetom, ki prostovoljno izvajajo dejavnosti za dobro počutje živali, ki presegajo obvezne dejavnosti v skladu z veljavnimi predpisi.

Dosežki in zapuščina

EKSRP zagotavlja finančno podporo upravljavcem zemljišč, da lahko gospodarijo z njimi na okolju prijazen način in hkrati proizvajajo hrano za državljane ter ustvarjajo delovna mesta v kmetijskem in živilskem sektorju. Ta plačila zagotavljajo, da se zemljišča še naprej uporabljajo na dober in trajnosten način ter s tem zagotavljajo veliko javnih dobrin, ki jih pričakuje družba, npr. rekreacijo, estetske vrednote, objekte za sprostitev, varstvo dragocenih naravnih virov (tla, voda in biotska raznolikost) in dejavnosti za boj s podnebnimi spremembami. Vse to pomaga zagotavljati, da bomo prihodnjim generacijam predali zdrav planet.

Dosežki razvoja podeželja v EU so najbolj prepoznavni ob obisku podeželja. Kmetije postajajo bolj konkurenčne, na podeželju nastajajo nova podjetja, zagotovljeno je tudi varstvo podeželja, prstoživečih živalskih in rastlinskih vrst ter naravnih virov. S podporo razvoju podeželja se izboljšujejo cestne povezave s podeželjem in storitve, kot so vodovodna, kanalizacijska in družbena infrastruktura. Podeželske skupnosti razvijajo boljše upravljanje, kakovost življenja ljudi, ki živijo na teh območjih, pa se izboljšuje.

V obdobju 2014–2020 bodo skladi za razvoj podeželja zagotavljali učinkovitejše doseganje rezultatov in večjo stroškovno učinkovitost sredstev EU.

▶ VEČ O TEM

http://ec.europa.eu/agriculture/rural-development-2014-2020/index_sl.htm

► AGENDA EU ZA MESTA

NADALJNI KORAKI

V evropskih mestih živi več kot 360 milijonov ljudi, kar je več kot dve tretjini vseh prebivalcev EU. Ta mestna območja se soočajo z velikimi izzivi, povezanimi na primer s prevozom in mobilnostjo, delovnimi mesti in podjetji, gospodarstvom in okoljem, stanovanji in družbenimi vprašanji. Z agendo za mesta si EU prizadeva, da bi te težave, ki jih imajo mesta, bolje vključila v oblikovanje politike EU.

Za kaj gre pri agendi za mesta?

Razprava o agendi EU za mesta poteka že dalj časa. Evropska komisija je že v sporočilu „K agendi urbanih območij v Evropski uniji“ iz leta 1997⁽¹⁾ zagovarjala, da so potrebna nova prizadevanja za krepitev ali obnovo vloge evropskih mest kot območij družbene in kulturne integracije, virov gospodarske blaginje in trajnostnega razvoja ter temeljev demokracije. Od takrat je razvoj mest postal pomembnejši del pri oblikovanju politike EU, kar je mogoče opaziti zlasti pri novi kohezijski politiki.

Ker pa postajajo izzivi v mestih vedno bolj zapleteni, vse več ljudi zagovarja, da bi morala biti mesta tesneje vključena v oblikovanje in izvajanje politik EU ter da bi morale biti politike EU bolj prilagojene dejanskemu stanju v mestih, kjer se bodo izvajale. To je izraženo tudi v ponovnih pozivih za agendo EU za mesta. Zato je Evropska komisija organizirala forum CITIES⁽²⁾, da bi začela razpravo o nujnosti agende EU za mesta, nato pa je po jasni zahtevi za agendo, izraženo na forumu, sprejela sporočilo⁽³⁾ o javnem posvetovanju o glavnih značilnostih agende EU za mesta.

(1) „K agendi urbanih območij v Evropski uniji“, COM(97) 197 final.

(2) http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/urban2014/index_en.cfm

(3) „Mestna razsežnost politik EU – glavne značilnosti agende EU za mesta“, COM(2014) 490 final.

► SLOVENIJA
Sodobna okolju prijazna
stanovanjska arhitektura
v Ljubljani.

► ŠPANIJA
Trambaix v Barceloni pelje
mimo stolpa Agbar.

Javno posvetovanje o glavnih značilnostih agende EU za mesta

Javno posvetovanje o agendi za mesta je potekalo od 18. julija do 26. septembra 2014. Posvetovanje je pritegnilo precej zanimanja, saj je Komisija prejela več kot 220 odgovorov. Odgovore so poslali posamezniki, javni organi, zasebne družbe, mednarodne organizacije, organizacije civilne družbe in druge organizacije.

Čeprav je posvetovanje, v okviru katerega je odgovor poslalo petnajst držav članic, uradno zaključeno, iz držav članic še vedno prihajajo odgovori zaradi časovne razporeditve njihovih postopkov odločanja.

▶ NEMČIJA
Urbano vrtnarjenje na nekdanjem letališču Tempelhof v Berlinu, ki ga preurejajo v mestni park.

Zastavljenih je bilo šest glavnih vprašanj:

- ▶ 1. Kateri so glavni razlogi za agendo EU za mesta?
- ▶ 2. Ali se mora agenda EU za mesta osredotočiti na omejeno število urbanih izzivov ali mora zagotoviti splošen okvir?
- ▶ 3. Ali je evropski model razvoja mest, kot je predstavljen v poročilu „Mesta prihodnosti“, zadostna podlaga za začetek dela?
- ▶ 4. Kako lahko mestni akterji bolje prispevajo k procesom razvoja in izvajanja politike na ravni EU?
- ▶ 5. Kako bi lahko najbolje podprli močnejšo bazo urbanega in teritorialnega znanja ter izmenjavo izkušenj?
- ▶ 6. Kakšne naj bodo vloge lokalne, regionalne in nacionalne ravni ter ravni EU?

Vprašanja so bila splošna narave, da bi lahko svoje mnenje vsaj o potrebi po agendi za mesta izrazili tudi novi udeleženci. Trenutno poteka analiza prejetih odgovorov, ki bo predstavljena v zbirnem poročilu konec leta 2014.

Prvi rezultat posvetovanja

Prva analiza jasno kaže splošno soglasje, da je agenda EU za mesta potrebna.

Posvetovanje je pokazalo, da je evropski pristop k razvoju mest nedvomno potreben na več področjih:

- ▶ za izboljšanje usklajevanja politik;
- ▶ za vzpostavitev močnejših vezi z državljanji in izboljšanje njihovega življenja;
- ▶ za izboljšanje izvajanja dogovorjenih strategij;
- ▶ za rešitev resnih družbenih izzivov, kot je ogljično nevtralno gospodarstvo.

Jasno je izraženo tudi mnenje, kaj je potrebno in kaj ne. Veliko udeležencev je menilo, da je treba spoštovati načelo subsidiarnosti in se izogniti novi zakonodaji. Agenda EU za mesta bi morala mestom omogočiti, da v celoti prispevajo k izvajanju strategije Evropa 2020, in ne bi smela predstavljati togega okvira, ki bi mestom onemogočil delovanje.

Izrazita podpora je izražena v zvezi z novo metodo dela, da bi zagotovili boljše vključevanje mest v oblikovanje politike EU. Poleg tega mnogi menijo, da je treba to združiti s poudarkom na prednostnih nalogah, ki so posebej pomembne za EU in njena mesta, zlasti prednostnih nalogah, povezanih s strategijo Evropa 2020.

Naslednji koraki

V okviru foruma CITIES in javnega posvetovanja so bili jasno izraženi zahteva glede agende za mesta in resna pričakovanja, da bo Komisija predstavila zamisli o tem, kaj bi agenda EU za mesta morala biti in kako naj bi dejansko delovala.

S posvetovanjem je razprava o agendi EU za mesta odločilno napredovala, vendar se ni končala. Zato bo Komisija na podlagi posvetovanja nadaljevala pogovore s ključnimi deležniki o bolj konkretnih vprašanjih, leta 2015 pa bo predstavila predlog za ukrepanje.

▶ VEČ O TEM

http://ec.europa.eu/regional_policy/consultation/urb_agenda/index_en.cfm

► OCENA UČINKOVITOSTI KOHEZIJSKE POLITIKE

KOMISIJA JE OBJAVILA RAZPIS ZA NAJBOLJŠA VREDNOTENJA IN PREDLOGE VREDNOTENJA

Vrednotenje se lahko uporablja za dva namena: za ocenjevanje učinkovitosti in učinka naložb EU ter za opredelitev ugotovitev, ki bi lahko vplivale na prihodnjo kohezijsko politiko. Medtem ko so novi evropski strukturni in investicijski skladi usmerjeni zlasti v rezultate operativnih programov, Komisija poskuša opredeliti dobre primere praks in metodologij vrednotenja.

Čeprav so pričakovanja glede evropskih gospodarstev za prihodnje leto zmerno pozitivna, finančne krize še ni konec, vse bolj nujni pa so tudi novi viri financiranja. Skupni proračun evropskih strukturnih in investicijskih skladov za obdobje 2014–2020 (gre za pet skladov, in sicer Evropski sklad za regionalni razvoj, Evropski socialni sklad, Kohezijski sklad, Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja in Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo) bo znašal 376 milijard EUR. Kot opozarja komisarka za regionalno politiko **Corina Crețu**, so „naši skladi edini sveži vir denarja za nujno potrebne naložbe v realno gospodarstvo,“ kar je eden od razlogov za vse večjo medijsko pozornost, namenjeno vprašanju, kako so porabljena sredstva evropskih strukturnih in investicijskih skladov.

Rezultati in učinkovitost

Z medijsko pozornostjo je vedno večji poudarek namenjen učinkom kohezijske politike in zastavljenih je veliko vprašanj: Kaj je bilo doseženo s sredstvi, ki so bila vložena? Kaj je delovalo? Kaj ni delovalo in zakaj ne? Kakšna je bila relativna učinkovitost različnih ukrepov? Kaj deluje v različnih okoliščinah?

Čeprav v programskem obdobju 2007–2013 razvoj in izvajanje lastnih vrednotenij nista bila obvezna, so bile države članice in regije pozvane, da takšna vrednotenja po potrebi razvijajo in izvajajo. Države članice so tak pristop na splošno dobro sprejele in razvile raznolike načrte vrednotenja (glejte okvir).

VREDNOTENJA 2007–2013

Do leta 2013 je bilo oddanih vsaj 830 vrednotenij o operacijah ESRR in Kohezijskega sklada za programsko obdobje 2007–2013.

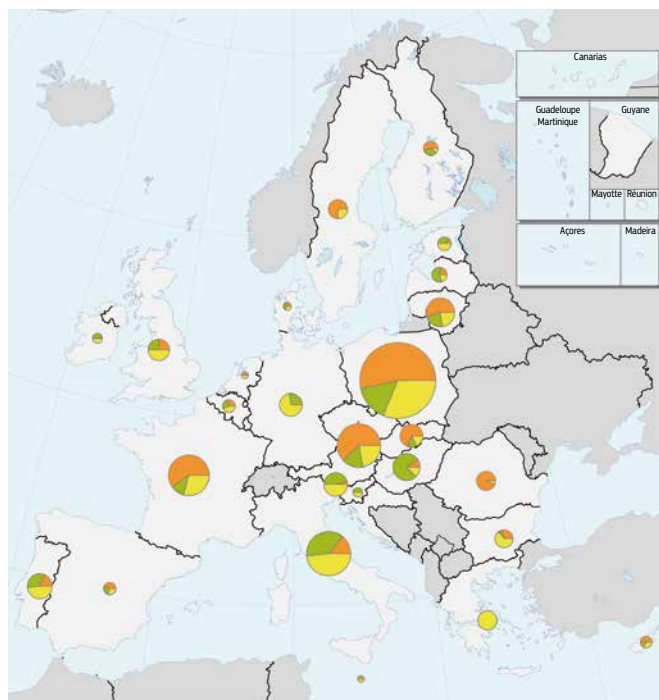
V 42 % vrednotenij so bili obravnavani zlasti procesi in postopki, v 36 % je bil obravnavan napredek pri izvajanju in v samo 22 % so bili obravnavani rezultati, čeprav so pomembnejši element poročil od leta 2013.

Postopno so se spremenile tudi uporabljene metode. Pri vse večjem številu vrednotenij se za oceno vpliva kohezijske politike na izide uporabljajo tehnike nasprotnih dejstev (6 % leta 2013 v primerjavi s 3 % v obdobju 2011–2012).

Z uredbo o evropskih strukturnih in investicijskih skladih za obdobje 2014–2020 ⁽¹⁾ je bila uvedena bistvena sprememba glede usmerjenosti v rezultate. V uredbi o skupnih določbah so izpostavljeni cilji programa, logika ukrepanja za doseganje pričakovanih rezultatov ter vrednotenje učinkovitosti in vplivov. Poleg tega uredba določa, da morajo organi upravljanja in Komisija od leta 2016 vsako leto poročati o učinkih in rezultatih, vključno z ugotovitvami vrednotenij, kadar so na voljo.

Generalna direktorata Evropske komisije za regionalno in mestno politiko ter za zaposlovanje, socialne zadeve in vključevanje bosta leta 2016 organizirala konferenco „Učinkovitost kohezijske politike EU“. Na dogodku želita povezati udeležence

(1) Uredba (EU) št. 1303/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o skupnih določbah o evropskih strukturnih in investicijskih skladih, znana kot uredba o skupnih določbah.

© EuroGeographics Association for the administrative boundaries

▶ POUKAZ NA VREDNOTENJE STRUKTURNIH SKLADOV IN KOHEZIJSKEGA SKLADA PROGRAMSKO OBDOBJE 2007–2013

LEGENDA:

- Postopek
- Učinki
- Spremljanje

Vir: Generalni direktorat Evropske komisije za regionalno in mestno politiko, enota DGA1.B.2

z vsega sveta, vključno z akademiki in strokovnjaki z univerz, možganskimi trusti, javnimi organi, vladnimi agencijami in zasebnim sektorjem, da bi razpravljali o tem, kako bi lahko pri vrednotenju in oblikovanju politike uporabili različna spoznanja.

Začetek razpisa

Generalna direktorata sta med pripravami na konferenco objavila tudi razpis za najboljša vrednotenja kohezijske politike EU. Z njim naj bi opredelili vrednotenja v dveh sklopih, in sicer najboljša dokončana vrednotenja in najboljše predloge vrednotenja za ocenjevanje učinkovitosti operacij, ki jih sofinancirajo strukturni skladi ali Kohezijski sklad predvsem na področjih raziskav in inovacij, podpore podjetjem, IKT, velikih infrastruktur, zaposlovanja, znanja in spretnosti ter socialne vključenosti in krepitve institucionalne zmogljivosti, vendar tudi na drugih področjih.

Razpis je namenjen razumevanju učinkovitosti operacij, ki jih sofinancirajo strukturni skladi (tj. ESRR in ESS) ali Kohezijski sklad, pri čemer se uporablja vsaj eden od naslednjih načinov:

- ▶ naknadna analiza stroškov in koristi;
- ▶ teoretično utemeljeno vrednotenje;
- ▶ hipotetično vrednotenje.

Prijave bo ocenila skupina mednarodnih strokovnjakov glede na primernost metodologij, uporabljenih pri vrednotenju, in glede na morebitno pomembnost ugotovitev za prihodnjo kohezijsko politiko.

Zmagovalci ne bodo prejeli denarne nagrade, ampak bodo izbrani kot eden od najmanj treh prispevkov iz obeh sklopov, avtorji pa bodo povabljeni k sodelovanju na prej omenjeni konferenci o ocenjevanju, ki bo potekala leta 2016.

Katere vrste naložb obljublajo boljše rezultate od drugih? Kateri so skriti dejavniki pri določenih pogojih, ki bi lahko znatno vplivali na ustvarjanje delovnih mest? To so morda nekatera vprašanja, ki bi lahko z odgovori znatno spremenila prihodnjo kohezijsko politiko EU.

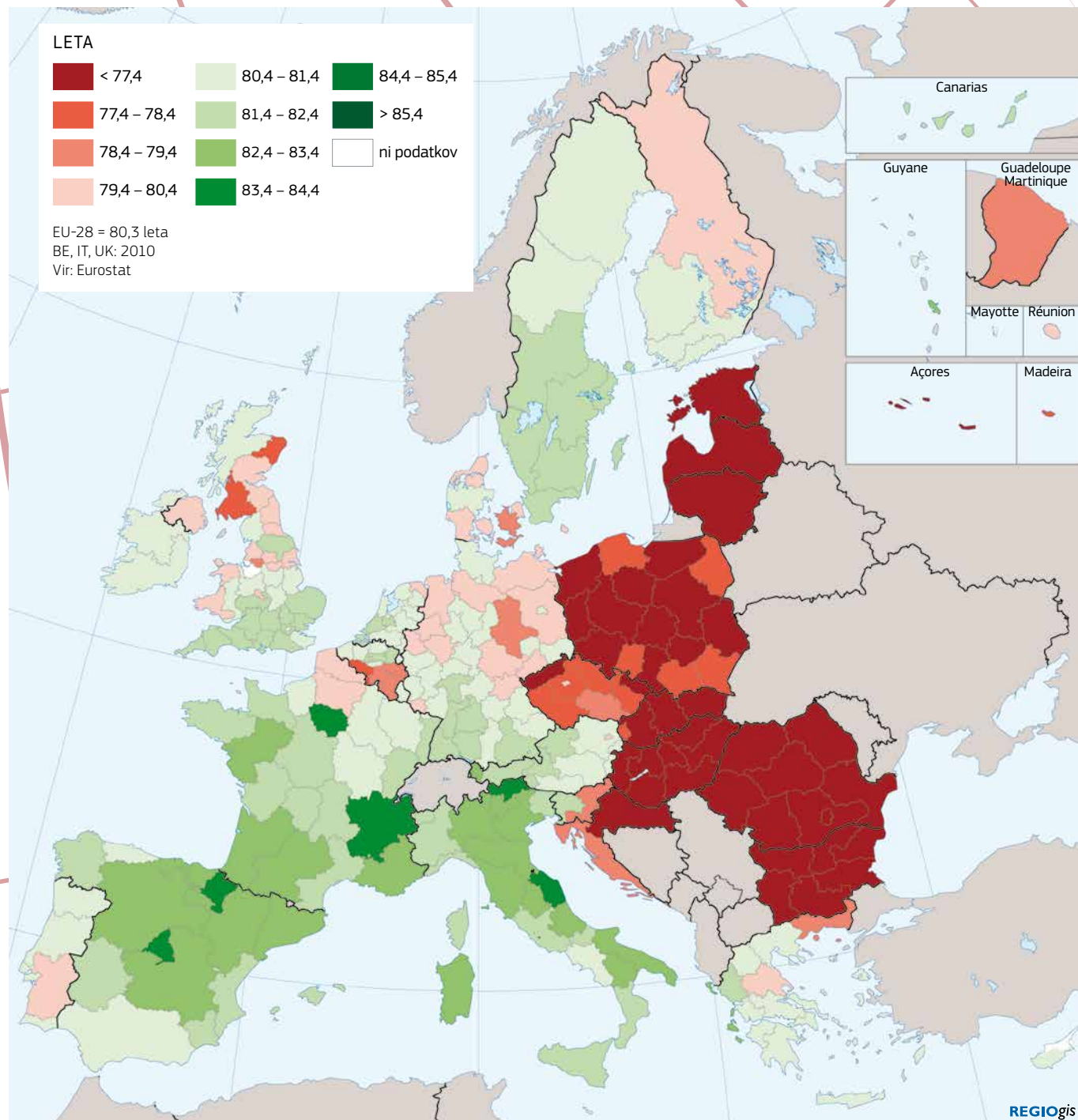
Vendar na ta vprašanja ni splošnih odgovorov. Namesto njih je na voljo skupni proces učenja, ki temelji na trdem terenskem delu, opravljenem v zadnjih letih po celotni Evropi. V prihodnje si je treba prizadevati za napredek pri iskanju odgovorov na ta in druga vprašanja, zato Komisija vse izvedence za vrednotenje in raziskovalce na tem področju spodbuja, da sodelujejo na razpisu.

▶ VEČ O TEM

Podrobnosti o razpisu so na voljo v spletu, prijave pa je mogoče oddati do 31. decembra 2015.
http://ec.europa.eu/regional_policy/impact/evaluation/index_en.cfm

Za več informacij pišite na naslov:
REGIO-EVAL-CONFERENCE@ec.europa.eu

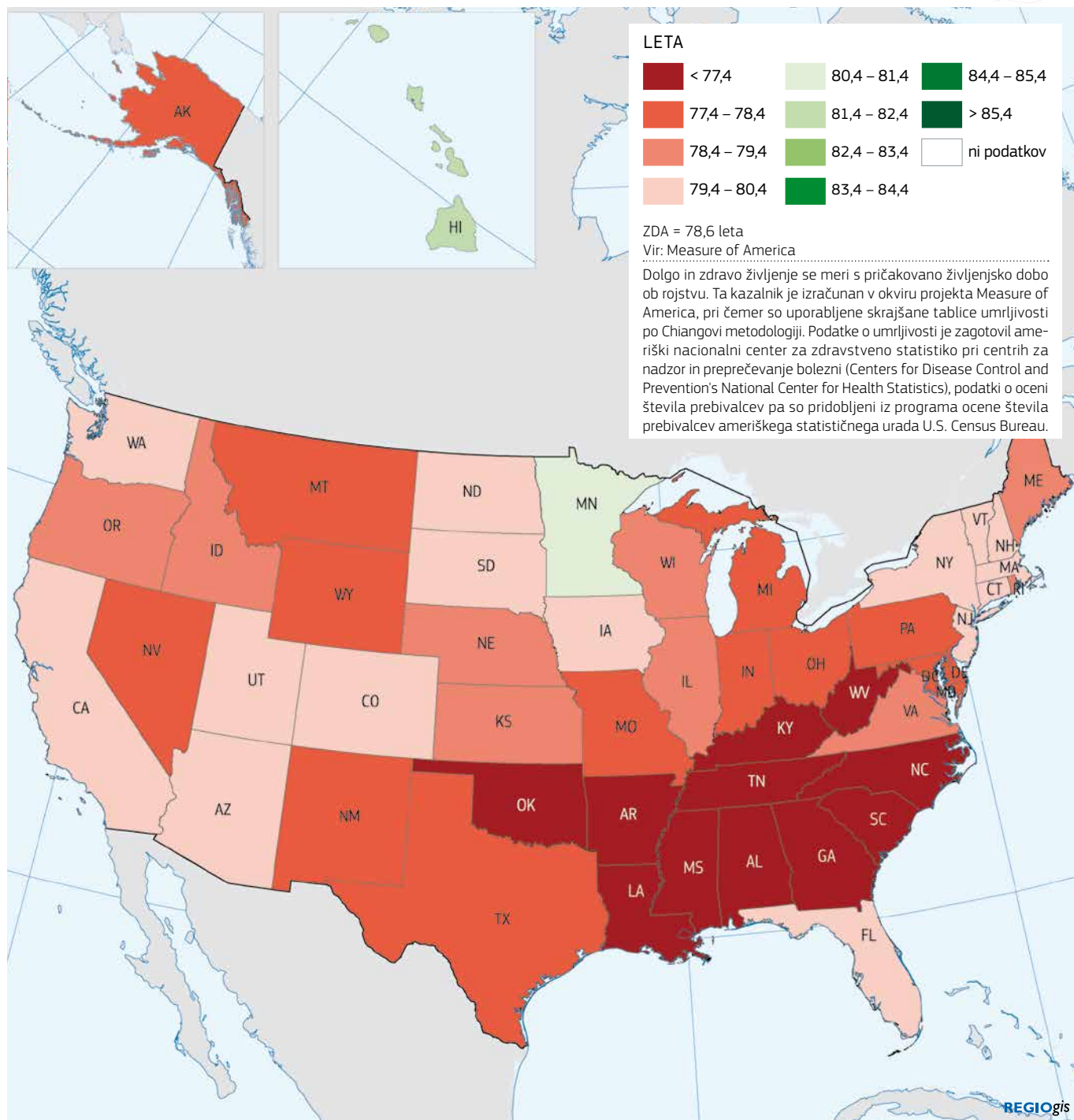
▶ PRIČAKOVANA ŽIVLJENJSKA DOBA V EU LETA 2011

Pričakovana življenjska doba je eden glavnih kazalnikov blaginje in pri tem EU na svetovni ravni na splošno dosega zelo dobre rezultate.

Med 50 držav z najdaljšo pričakovano življenjsko dobo na svetu se je leta 2012 uvrstilo 21 držav članic EU. Od teh jih je 18 imelo daljšo pričakovano življenjsko dobo od Združenih držav Amerike.

▶ PRIČAKOVANA ŽIVLJENJSKA DOBA V ZDA LETA 2010

V ZDA sta imeli daljšo pričakovano življenjsko dobo od povprečja EU samo zvezni državi Havaji in Minnesota. V mnogih zveznih državah na jugu ZDA je situacija podobna kot na Poljskem ali Madžarskem. Na evropskem zemljevidu so jasno prikazane velike razlike med regijami v EU. V mnogih delih

Bolgarije ter v Latviji in Litvi je pričakovana življenjska doba ob rojstvu manj kot 74 let, medtem ko v dveh od treh regij v celotni EU v povprečju presega 80 let. V 17 regijah v Španiji, Franciji in Italiji je 83 let ali več.

▶ ITALIJANSKO PREDSEDOVANJE SVETU EVROPSKE UNIJE

IZZIVI PRI IZVAJANJU KOHEZIJSKE POLITIKE

V drugi polovici leta 2014 Svetu Evropske unije predseduje Italija. **Gilda Carbone**, napotena italijanska nacionalna strokovnjakinja, govori o svojih izkušnjah in na kratko opiše glavne izzive ter rezultate italijanskega predsedovanja za kohezijsko politiko.

▶ Šestmesečno italijansko predsedovanje se je začelo 1. julija 2014, ko so v okviru generalnega direktorata za regionalno in mestno politiko Evropske komisije potekale intenzivne dejavnosti. Zakaj ste se odločili, da sprejmete delo za italijansko predsedovanje Svetu Evropske unije?

Ker že več kot pet let delam pri Generalnem direktoratu za regionalno in mestno politiko, kjer se ukvarjam s kohezijsko politiko z vidika Komisije, sem bila prepričana, da bom z delom za italijansko predsedovanje Svetu Evropske unije obogatila svoje izkušnje in poznavanje evropskih institucij ter bom lahko kohezijsko politiko videla z drugega zornega kota. Zato sem se odločila, da se pridružim italijanski skupini za kohezijsko politiko pri italijanskem predstavništvu pri EU, saj sem bila prepričana, da lahko tako s svojimi strokovnimi izkušnjami kar najbolje prispevam k italijanskemu predsedovanju.

▶ Kako je potekalo izvajanje programa italijanskega predsedovanja za rast in delovna mesta, kar zadeva kohezijsko politiko?

Prvi element strateškega programa italijanskega predsedovanja Svetu Evropske unije „Evropa, nov začetek“ je bil „Delu prijazna Evropa: omogočanje gospodarske rasti“. Italijansko

predsedstvo je svoj program za kohezijsko politiko predložilo v tem okviru.

V povezavi z regionalno in teritorialno politiko so bili v programu italijanskega predsedovanja določeni naslednji cilji:

- ▶ Spodbujanje strukturirane **politične razprave v Svetu Evropske unije**, da se ohrani osredotočenost na zagotavljanje večje učinkovitosti in izboljšanih, v rezultate usmerjenih pobud kohezijske politike, ter spodbujanje razmišljanja o učinkih krepitve **povezave med strukturnimi politikami in gospodarskim upravljanjem**.
- ▶ Poudarjanje prispevka, ki ga lahko učinkovita kohezijska politika ima pri **pregledu strategije Evropa 2020**.
- ▶ Nadaljevanje politične razprave o **agendi EU za mesta**, spodbujanje programa trojnega predsedstva o teritorialni koheziji in mestni politiki, prizadevanje, da se do konca leta 2015 izvede pregled stanja glede doseganja cilja teritorialne kohezije EU, in boljše povezovanje teritorialne kohezije in mestne politike.
- ▶ Nadzor nad ocenjevanjem rezultatov iz obdobja 2007–2013 in zagon novih programov za obdobje 2014–2020.
- ▶ Prispevanje k razvoju in usklajevanju izvajanja **makroregionalnih strategij**.

Program predsedovanja za kohezijsko politiko je bil v celoti izpolnjen.

▶ Kaj je bil glavni izziv med italijanskim predsedovanjem?

Sprejetje sklepov Sveta o šestem poročilu Komisije o ekonomski, socialni in teritorialni koheziji je bilo zagotovo velik izziv. Šesto poročilo je pomemben dokument, v katerem je kohezijska politika priznana kot glavna naložbena politika na ravni EU za doseganje ekonomske, socialne in teritorialne kohezije ter ena glavnih naložbenih politik za doseganje ciljev strategije Evropa 2020; priznani so njen učinek zmanjševanja krize, njena pomembnost v „kombinaciji politik“ fiskalne konsolidacije,

▶ Italijanski ministrski predsednik Matteo Renzi na predstavitvi programa italijanskega predsedovanja Evropskemu parlamentu.

strukturnih reform in naložb za spodbujanje rasti, ki jih podpira kohezijska politika.

Stališča držav članic glede kohezijske politike se lahko razlikujejo in so odvisna od posebnih okoliščin ter pomembnosti in vpliva kohezijske politike, obenem pa tudi od njihovih različnih mnenj glede okrepljene povezave med kohezijsko politiko in gospodarskim upravljanjem ter negotovosti, povezanih z institucionalnim prehodnim obdobjem. Zato je bil izziv najti „skupni imenovalec“, na podlagi katerega bi lahko smiselno usmerili prihodnji razvoj za ustvarjanje delovnih mest in rasti.

▶ Kaj je bil po vašem mnenju glavni dosežek teh šestih mesecev in kaj bo ostalo po italijanskem predsedovanju?

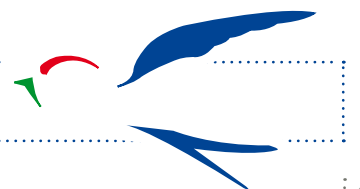
Glavni splošni dosežek italijanskega predsedovanja je priporočilo Sveta EU, da bi v Svetu za splošne zadeve potekala redna razprava ustreznih ministrov o izvajanju in rezultatih evropskih strukturnih in investicijskih skladov, s katero bi smiselno in pomembno prispevali k učinkovitemu izvajanju kohezijske politike in usmerjenosti k rezultatom.

To je bil uspeh za vso skupnost kohezijske politike: kohezijska politika ima sedaj stalen glas v formalnem okolju Sveta. Redna formalna razprava o kohezijski politiki na politični ravni ne zagotavlja le, da je pomemben del proračuna EU porabljen na najbolj učinkovit način za podporo rasti in delovnim mestom, ampak zagotavlja tudi upoštevanje vidika kohezijske politike v razpravah, ki so povezane z rastjo in delovnimi mesti ter uporabo evropskih strukturnih in investicijskih skladov.

Svet za splošne zadeve, ki je bil posvečen kohezijski politiki in je potekal 19. novembra 2014, je bil pravzaprav priložnost za sprejetje sklepov Sveta o šestem poročilu Komisije o ekonomski, socialni in teritorialni koheziji in tudi za razpravo o prispevku kohezijske politike k vmesnemu pregledu strategije Evropa 2020 ter o stanju v zvezi s sprejetjem programov za obdobje 2014–2020.

Nadaljevanje rednih formalnih razprav o kohezijski politiki je pozitivno, zlasti kar zadeva povzetke letnih poročil Komisije in strateška poročila Komisije za leti 2017 in 2019 ter druga prihodnja vprašanja, kot so pregled strategije Evropa 2020, izvajanje „Naložbenega načrta za Evropo“, ki ga je Komisija sprejela 26. novembra 2014, poročilo Komisije o izidu pogajanj glede sporazumov o partnerstvu, programe za obdobje 2014–2020 itd.

Menim, da je bila razprava na zasedanju Sveta za splošne zadeve, posvečena kohezijski politiki, pomembna priložnost za utrditev kohezijske politike kot „samostojne“ politike EU, ki zaradi svojih posebnih značilnosti, kot so upravljanje na več ravneh in sektorski ter teritorialni celostni pristop, ohranja ključno vlogo pri ponovnem zagonu rasti in ustvarjanju delovnih mest v EU.

▶PRVA HIBRIDNA VETRANA ELEKTRARNA

Skupni stroški:
10 948 000 EUR
Prispevek EU:
6 082 000 EUR

Inovativen vetrni generator v Nemčiji pretvarja neuporabljeno energijo v vodik za poznejšo uporabo.

V vzhodnonemški regiji Uckermark so razvili inovativen sistem za proizvodnjo energije s pomočjo vetra, ki presežno električno energijo pretvarja v vodik.

Za projektom stoji ena vodilnih evropskih družb za dobavo vetrne energije ENERTRAG AG iz Brandenburga, ki je novo hibridno tehnologijo razvila v sodelovanju z brandenburško tehniško univerzo Cottbus-Senftenberg, nemškimi železnicami Deutsche Bahn AG ter družbama Vattenfall Europe in Total Germany.

Hibridni projekt ENERTRAG, ki se je začel leta 2011 kot pilotni projekt, združuje vetrno elektrarno z enoto za vodno elektrolizo, ki s presežno električno energijo ustvarja vodik. V obdobju večjih energijskih potreb se vodik v kogeneracijski elektrarni ponovno pretvori v električno energijo, pri čemer je zmešan z bioplinom, da so dosežene idealne izhodne vrednosti.

Zmožnost shranjevanja neuporabljene električne energije v obliki vodika prispeva k stabilizaciji omrežja in predstavlja model za izravnavo obremenitev z obnovljivo energijo za prihodnost.

Presežni vodik se lahko uporablja tudi kot gorivo za avtomobile s pogonom na vodik in ga je mogoče dostaviti črpalkam v Berlinu. Dodatna prednost je uporaba toplote iz postopka soprodukcije za daljinsko ogrevanje bližnjega mesta Prenzlau.

Hibridna elektrarna je ena prvih te vrste na svetu in prikazuje raznolikost načinov, na katere je mogoče uporabiti ali shraniti obnovljivo energijo, pridobljeno z vetrnimi elektrarnami.

Projekt, ki ga je sofinanciral Evropski sklad za regionalni razvoj, je pokazal, kako je mogoče premagati nekatere najtežje ovire pri proizvodnji obnovljive energije. Presežno energijo, ki jo ustvarijo vetrni generatorji, je mogoče shraniti na mestu proizvodnje v obliki vodika in uporabiti za izravnavo nihanj v električnem omrežju, ki nastanejo zaradi razlik pri dobavi sončne in vetrne energije. Na ta način je lahko obnovljiva energija 100-odstotno prilagodljiva in se lahko uporablja, kadar in kjer jo potrebujemo.

Projekt, s katerim se je povečala raba obnovljive energije, kot je vetrna energija, pomembno prispeva k cilju EU, da bi do leta 2020 povečala delež obnovljive energije na 20%.

„Hibridna elektrarna ENERTRAG je postavila mejnik pri integraciji sistemov obnovljivih virov energije. Vodik je najboljši način za integracijo obnovljivih virov energije v mobilnost in ogrevanje,“ je dejal generalni direktor družbe ENERTRAG Jörg Müller.

▶VEČ O TEM

<https://www.enertrag.com/en/project-development/hybrid-power-plant.html>

Več informacij o ESRR v Brandenburgju je na voljo na spletnem mestu organa upravljanja: www.efre.brandenburg.de

▶EVROPSKO TERITORIALNO SODELOVANJE

▶PODJETNOST ŽENSK SPODBUJA IZVOZ IN POSLOVNE SPRETNOSTI

Več kot 200 podjetnic iz Velike Britanije in Francije se je pridružilo inovativnemu podjetniškemu omrežju na obeh straneh Rokavskega preliva za spodbujanje poslovnih spretnosti, izvoza in dobrih praks.

Poslovna mreža B.NEW (Business Network for Enterprising Women) je bila ustanovljena leta 2009, da bi združila ženske s poslovnim talentom v Bretanji (Francija), Cornwallu in Hampshiru (Združeno kraljestvo). Njen namen je vzpostaviti omrežje na obeh straneh Rokavskega preliva, ki bi spodbujalo ustanavljanje podjetij pod vodstvom žensk in prispevalo k njihovemu mednarodnemu razvoju. Od ustanovitve se je spletnemu omrežju B.NEW pridružilo več kot 200 britanskih in francoskih podjetnic.

Podjetnice prihajajo iz različnih sektorjev, od mode in poslovnega svetovanja do turizma, obrti, oblikovanja in filmske produkcije.

Eden glavnih ciljev organizacije je pomagati ženskam pri ustanovitvi in razvoju podjetja, pri čemer lahko nove podjetnice prek omrežja vzpostavijo stik z izkušenimi poslovnimi ženskami na obeh straneh Rokavskega preliva. Omrežje prek stikov, ki jih vključuje, omogoča tudi razvoj izvoza na obeh straneh Rokavskega preliva.

B.NEW si prizadeva za izmenjavo najboljših praks na področju ženskega podjetništva v Angliji in Bretanji ter za razvoj medkulturnih odnosov in poslovanja med podjetnicami v obeh državah. V omrežju je nastala zbirka podatkov o podjetjih, ki so vključena v B.NEW. To podpira internacionalizacijo podjetij in podjetnicam pomaga pri dostopu do evropskih in nacionalnih sredstev. Na spletnem mestu omrežja je na voljo forum, ki članicam omogoča izmenjavo izkušenj in najboljših praks ter vzpostavitev novih stikov.

Skupni stroški:
1 783 000 EUR
Prispevek EU:
891 000 EUR

Omrežje B.NEW spodbuja tudi učenje jezikov in razumevanje ustanavljanja podjetja ter razvoja IT. Pri dejavnostih omrežja, kot so delavnice, tečajji usposabljanja in priložnosti za mreženje, je sodelovalo prek 400 podjetij. Več kot 60 žensk se je udeležilo jezikovnih usposabljanj in usposabljanj na področju IKT.

Med pglavitne naloge omrežja B.NEW spada tudi razumevanje dinamike ženskega podjetništva. Zato je bila v omrežju izvedena primerjalna analiza o stanju ženskega podjetništva na različnih območjih. V pomoč so bile tudi okrogle mize in intervjuji za opredelitev ovir, s katerimi se srečujejo podjetnice, in možnih ukrepov za reševanje teh težav. V okviru projekta bodo nosilcem odločanja v Franciji in Angliji predložena priporočila o spodbujanju ženskega podjetništva.

Projekt financira ESRR prek programa INTERREG IV A o čezmejnem sodelovanju med Francijo (Rokavski preliv) in Anglijo s splošnim ciljem ustvarjanja novih podjetij in delovnih mest ter izboljšanja dostopa do kvalificiranih delovnih mest za ženske na obeh straneh Rokavskega preliva.

▶VEČ O TEM
<http://www.bnew-project.eu>

PROGRAM**19. JANUAR 2015**

_Bruselj (BE)

Finančni instrumenti
za podporo evropskim
strukturnim in
investicijskim skladom

4.–6. FEBRUAR 2015

_Riga (LV)

Druga konferenca
o kohezijski politiki EU

5. MAREC 2015

_Bruselj (BE)

Kako lahko regionalni in
lokalni partnerji sodelujejo
za doseganje ciljev
strategije Evropa 2020

Več informacij o teh dogodkih je na voljo v razdelku
s programom dogodkov na spletnem mestu Inforegio:

[http://ec.europa.eu/regional_policy/
conferences/agenda/index_sl.cfm](http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/agenda/index_sl.cfm)

OHRANITE STIKE

 www.ec.europa.eu/inforegio

 www.twitter.com/@EU_Regional

 www.yammer.com/regionetwork
Platforma za sodelovanje GD REGIO

 www.flickr.com/euregional

 Prijavite za novice „REGIOFLASH“
www.inforegiodoc.eu

 www.twitter.com/CorinaCretuEU

■ Urad za publikacije

Evropska komisija,
Generalni direktorat za regionalno in mestno politiko
Komuniciranje – Ana-Paula Laissy
Avenue de Beaulieu 1 – B-1160 Brussels
E-mail: regio-panorama@ec.europa.eu
Internet: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_sl.cfm

